

Årsrapport

2016 - 2017

H i T
+
H V B
=
H S N

Innholdsfortegnelse

1.	Styrets beretning.....	4
2.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	6
3.	Årets aktiviteter og resultater.....	15
3.1.	Resultatene på nasjonale styringsparametere og vurdering av disse	15
3.2.	Resultatrapportering på virksomhetsmål og vurdering av måloppnåelse	17
3.3.	SAKS-midler.....	37
3.4.	Midler tildelt over kap. 281 post 01 og post 45.....	38
3.5.	Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter	41
3.6.	Utviklingsavtalen.....	42
4.	Styring og kontroll i virksomheten.....	42
4.1.	Rapportering om styring og kontroll:	42
4.2.	Effektivisering	44
4.3.	Sikkerhet og beredskap	46
4.3.1.	Styringssystem for informasjonssikkerhet:	48
4.4.	Brukerorientering	50
4.5.	Panoramastrategien	51
4.6.	Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet	52
5.	Vurdering av framtidutsikter	56
5.1.	Omtale av framtidutsikter	56
5.1.1.	Porteføljeutvikling og utdanningskvalitet	59
5.1.2.	Forskning og faglig utvikling (FoU).....	63
5.1.3.	Regional forankring	67
5.1.4.	Internasjonalisering	70
5.2.	Budsjett for 2017	76
5.3.	Større byggeprosjekter.....	77
6.	Årsregnskapet	78
6.1.	Ledelseskommentarer til årsregnskapet 2016 for HSN.....	78
6.2.	Prinsippnote – statlige regnskapsstandarder (SRS)	83
6.2.1.	Generelle regnskapsprinsipper	83
6.2.2.	Anvendte regnskapsprinsipper	83

6.2.3. Resultatregnskapet.....	89
6.2.4. Balanse	90
6.2.5. Noter til årsregnskapet.....	96
7. Styrets signaturer	111

1. Styrets beretning

Høgskolen i Sørøst Norge (HSN) har en profesjons- og arbeidslivsrettet hovedprofil. Det er et hovedmål for HSN å videreutvikle institusjonen som et moderne entreprenørielt, internasjonalt konkurransedyktig og regionalt forankret flercampusuniversitet.

HSN ble etablert 1. januar 2016 gjennom fusjonen mellom Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Høgskolen i Telemark vedtatt ved Kongelig resolusjon 19.06.2015. De to tidligere høgskolenes faglige og administrative organisering og virksomhet ble videreført under et felles styre og felles institusjonell ledelse. 2016 var dermed et interimsår for HSN. Til grunn for fusjonen lå en rekke grunnlagsdokumenter som skisserte overordnet profil og visjon, mulige faglige synergier og overordnede prinsipper og premisser, inkludert flercampuskonseptet som ramme for faglig og administrativ organisering. Med dette som utgangspunkt har styret i løpet av 2016 vedtatt strategi, organisasjons- og ledelsesmodell, budsjettfordelingsmodell, en rekke reglement, retningslinjer og prosedyrer, som er gjeldende fra 1.1.17. Det første driftsåret har derfor vært et interimsår der en overordnet prioritering har vært å opprettholde høy kvalitet i primærvirksomheten. Parallelt har det vært arbeidet med en rekke utrednings- og utviklingsprosesser, for eksempel søknad om universitetsakkreditering, og selvakkreditering av ny grunnskolelærerutdanning.

Styret har gjennomført 9 styremøter og to styreseminar i 2016.

I løpet av vårsemesteret behandlet og vedtok styret faglig og administrativ organisering. HSN ble besluttet organisert i fire fakulteter med underliggende instituttstruktur som samlet blir støttet av fellestjenester for utdanning, forskning, faglig utviklingsarbeid og innovasjon og øvrige administrative tjenester innenfor personal, økonomi, infrastruktur og kommunikasjon. Det ble utarbeidet stillingsbeskrivelser for alle lederstillinger i ny struktur som utgjorde grunnlaget for rekruttering og rettskravvurderinger. Innplasseringer og tilsettinger i høgskolens ledergruppe, pro- og viserektorer, dekaner og direktører var ferdigstilt i mai. Innplasseringen/tilsettinger i andre lederstillinger ble ferdigstilt i oktober.

Styret godkjente Årsrapport 2015 – 2016, herunder årsregnskapene for de to fusjonerte høgskolene. Åpningsbalansen 2016 for HSN ble behandlet og godkjent av

Kunnskapsdepartementet. Styret godkjente revidert budsjett, herunder overførte midler fra forrige år, samt fordelte 27 mill kroner i tildelte SAKS midler for 2016. SAKS midlene ble fordelt innenfor «Universitets- og fusjonsprosjektet 2016». Hovedaktivitetene innenfor prosjektet var styring og ledelse av fusjonen, søknadsprosess om akkreditering som universitet, medvirkning i fusjonsprosessen, IKT tilpasninger og investeringer, sikker administrativ drift under fusjonen og utvikling av felles forvaltning. Det vises til egen rapportering senere i årsrapporten.

Alle statlige etater og virksomheter med omsetning større enn 300 mill kroner skulle i 2016 vurdere behovet for å etablere en internrevisjon. Begrunnet i HSNs størrelse og kompleksitet vedtok HSN å etablere en internrevisjon. Vedtaket ble oversendt Kunnskapsdepartementet sommeren 2016. Internrevisjonen ble implementert sammen med etablering av ny organisasjonsstruktur fra 1. januar 2017.

HSN engasjerte et eksternt revisjonsselskap som foretok en forenklet revisjon av regnskapet pr 2. tertial 2016, samt gjennomførte enkelte andre kontrollhandlinger rettet mot virksomhetsstyringen. Dette for å kontrollere at regnskapskvalitet og internkontroll ble ivaretatt selv om HSN hadde en foreløpig organisasjonsstruktur i 2016. Konklusjonen fra revisjonen var at regnskapet ga riktig uttrykk for høgskolens finansielle stilling, var i tråd med statlige regnskapsstandarder og god regnskapsskikk.

HSN overtok aksjer og eierposter fra de tidligere institusjonene. Styret behandlet to saker i 2016 som omhandlet endringer i eierskap i aksjer. I etterkant av vedtatte hovedregler for økonomiforvaltningen ved HSN, behandlet og vedtok styret også retningslinjer for forvaltning av eierinteresser. HSNs eierskap skal være faglig interessant og i overensstemmelse med samfunnsoppdraget, overordnet strategi og støtte opp under høgskolens måloppnåelse. Innenfor primærvirksomheten vedtok styret organiseringen av studieåret 2016 – 2017, Ph.d.-forskrift, kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten. Styret etablerte Læringsmiljøutvalg, Utvalg for Utdanningskvalitet med mandater, Forskningsutvalg og programutvalg for forskerutdanningene. Styret vedtok felles studieportefølje for studieåret 2017/18 i sitt møte i oktober. Ved siden av utviklingsarbeidet har det vært stor aktivitet innenfor utdanning med interne revisjoner av studier.

Det ble i 2016 innført nytt finansieringssystem i sektoren. HSN ble som en del av dette arbeidet valgt ut til å delta som pilotinstitusjon for å inngå en utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet. Utviklingsavtalen er inngått og fastsatt i tildelingsbrevet for 2017. Utviklingsavtalen inneholder de tre hovedområdene HSN-Profesjon, HSN-Partnerskap og HSN-Digitalisering.

Utover høsten behandlet og vedtok styret hovedprinsipper for budsjett og budsjettfordeling for den nye institusjonen, budsjett for 2017 og budsjettforslag for 2018 (satsningsforslag utenfor rammen). Videre ble interne retningslinjer for bidrags- og oppdragsfinansierte aktiviteter, lokal lønnspolitikk, kriterier for lokale lønnsforhandlinger samt styrehonorarer behandlet og vedtatt av styret. Det ble også startet opp et arbeid med å etablere gjennomgående prinsipper for arbeidsplanlegging for vitenskapelig personale. Det forventes at resultatet av dette legges fram til styrets behandling ut på nyåret 2017.

HSN har i 2016 arbeidet med å utvikle felles strategi og plattform for den nye institusjonen. Parallelt med utvikling av en overordnet strategi har det blitt arbeidet med strategier for utvikling av studieporteføljen, internasjonalisering, FoU og regional forankring. Føringer og rammer for overordnet strategiplan ble initiert av styret på styreseminar og –møte i september. Strategiarbeidet ble deretter videreført i linjen og gjennom to strategiseminarer hvor alle instituttledere og seksjonssjefer deltok sammen med høgskolens ledelse. Strategiplan for HSN 2017 – 2021 ble behandlet og vedtatt av styret i desember.

Etter styrets vurdering er det gjennom 2016 lagt et solid grunnlag for høgskolens videre faglige og organisasjonelle utvikling i tråd med den nasjonale strukturreformens intensjoner og institusjonens amvisjoner og strategi.

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Visjon: Regionalt forankret og internasjonalt konkurransedyktig

Høgskolen i Sørøst-Norge ble etablert 1. januar 2016, og har om lag 18000 studenter og ca. 1500 ansatte. Høgskolen er organisert i fire fakulteter, og har undervisnings- og FoU-virksomhet på åtte

campus. Høgskolens hovedprofil er å tilby profesjonsrettete, arbeidslivsorienterte og samfunnsrelevante utdanninger, samt drive anvendt forsknings- og utviklingsarbeid.

Regional og internasjonal

HSN er bredt forankret og sterkt til stede i en av landets mest spennende og dynamiske regioner. Målet vårt er å skape verdier for den enkelte student, næringsliv, offentlig sektor og samfunnslivet for øvrig. Midlene er utdanning og forskning. Utviklingen og gjennomføringen av forskning og studier foregår i tett dialog med offentlig sektor og næringslivet, både på nye og allerede etablerte arenaer.

Tydelig til stede gjennom åtte campuser

Høgskolen er en flercampusinstitusjon med åtte studiesteder i fylkene Buskerud, Vestfold og Telemark. Flercampusorganiseringen innebærer blant annet at ingen av campusene har 50 prosent eller mer av den samlede studentmassen. HSN har ikke ett hovedsete, men en distribuert faglig og administrativ ledelse. Administrative fellestjenester er også distribuerte. Fakultetene og mange av

instituttene er campusovergripende. Studieprogrammene drar veksler på kompetanse lokalisert ved flere campuser og forskningsgrupper/forskningssentra er etablert på tvers av campusene. Dette flercampuskonseptet er en sentral del av HSNs profil. Ambisjonen er at organisasjonsformen med åtte likeverdige, integrerte campus som drar veksler på høgskolens samlede faglige og administrative kompetanse og kapasitet, skal gi konkurransefortrinn. Den legger til rette for tett samspill med omgivelsene. Det sikrer utdanningsprogrammene og forskningens relevans. Hver campus skal være en inngangsportale til hele høgskolen. Det styrker HSN som regional kunnskapsaktør.

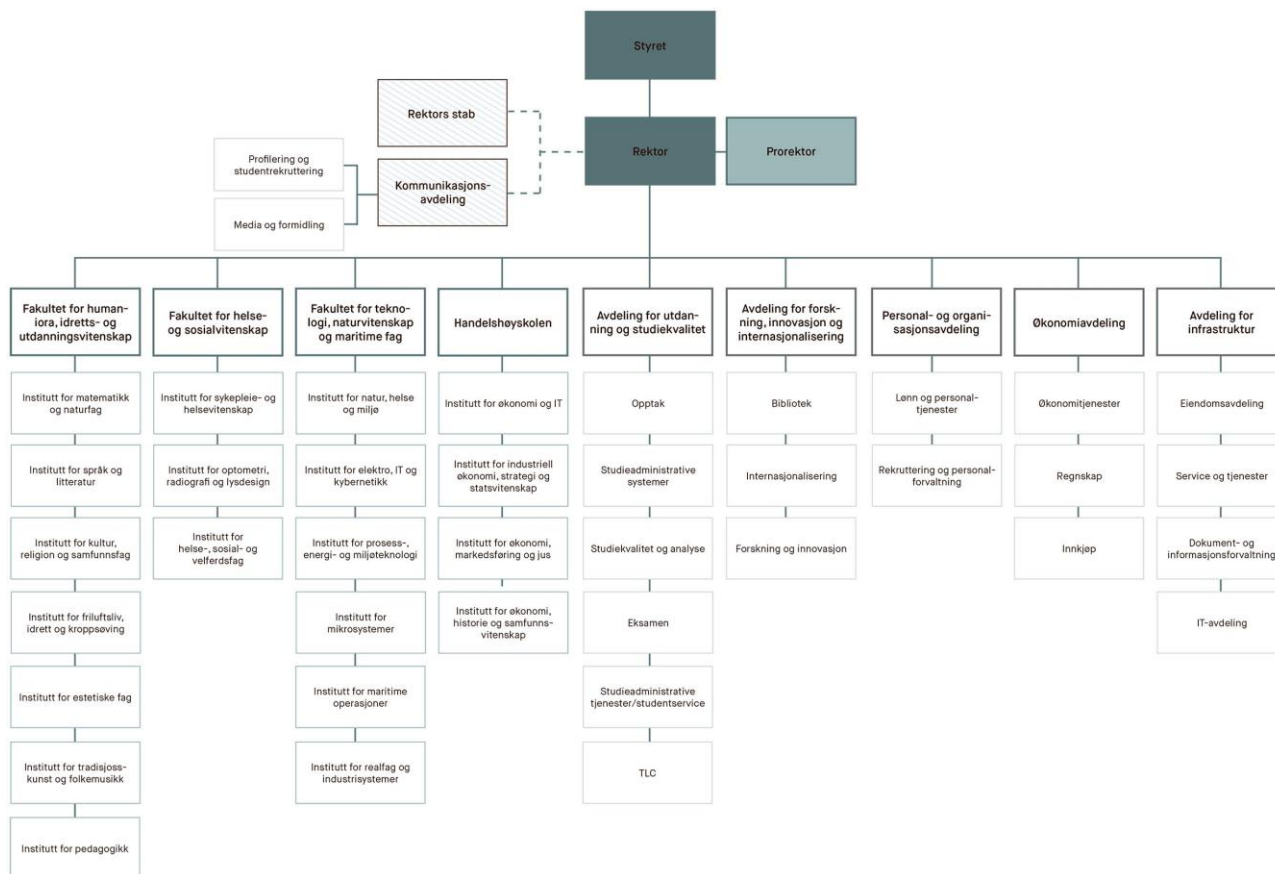
Internasjonalisering avgjørende for høy kvalitet

Høgskolen skal både være tydelig til stede i regionen og være internasjonalt konkurransedyktig. Internasjonalisering er helt avgjørende for å lykkes i våre ambisjoner om å tilby utdanningsprogram og utøve forskning som har høy kvalitet, og for å være en attraktiv samarbeidspartner med omgivelsene.

Samarbeid på tvers

Samarbeid på tvers av fag og studiesteder ligger til grunn for alle HSNs alle ambisjoner og aktiviteter.

Styring og ledelse

Høgskolen i Sørøst-Norge har ekstern styreleder og rektor tilsatt av styret – ref. hovedmodellen i Universitets og Høgskoleloven. Styreleder er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. Styret har 11 medlemmer. I tillegg til styreleder er tre øvrige eksterne medlemmer oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. Fire medlemmer er valgt blant faglige ansatte, én er valgt blant teknisk-administrativt tilsatte og to er valgt blant studentene. Rektor er styrets sekretær og saksforbereder, og har ansvar for å iverksette styrets vedtak.

HSN har enhetlig ledelse der rektor er faglig og administrativ leder. Det er opprettet en stab som koordinerer rektors arbeid. Rektoratet består for øvrig av prorektor og to viserektorer. Prorektor er rektors stedfortreder, og har særlig ansvar for regional forankring. Viserektor for *utdanning og studiekvalitet* og viserektor for *forskning, internasjonalisering og innovasjon* har faglig og strategisk ansvar for sine områder, og i tillegg administrativt ansvar for henholdsvis studieadministrasjonen og FoU-administrasjonen. I tillegg har HSN fire øvrige administrative avdelinger - hhv økonomi, personal

og organisasjon, infrastruktur og kommunikasjon. Rektors ledergruppe består av pro- og viserektorer, dekaner, ledere for de administrative avdelingene og stabssjef.

Faglig virksomhet

Den faglige virksomheten er organisert i to nivåer med fakulteter og institutter. Disse ledes av dekaner og instituttledere. Det er enhetlig ledelse på alle nivåer ved HSN. For å ivareta HSNs profesjonsprofil og sikre tilstrekkelig ledelseskapasitet for samordning av de store profesjonsutdanningene, har hvert fakultet en visedekan for profesjonsutdanning. Ved to av fakultetene (Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag og Handelshøyskolen) er det også opprettet stillinger som visedekan for FoUI. HSN har to sentrale utvalg på institusjonsnivå som skal samordne kvalitetsarbeidet på tvers av fakultetene innenfor utdanning og forskning, hhv utvalg for utdanningskvalitet og forskningsutvalget. Utvalgene er strategiske, samordnende og rådgivende organ på sine felt. HSN har i samsvar med UH-loven også etablert læringsmiljøutvalg (LMU), skikkethetsnemnd og klagenemnd.

Organisering av den faglige virksomheten

HSN har fire fakulteter med følgende studiesteder:

1. Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap: Bø, Drammen, Notodden, Rauland, Ringerike, Porsgrunn, Vestfold
2. Fakultet for helse- og sosialvitenskap: Drammen, Kongsberg, Porsgrunn, Vestfold
3. Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag: Kongsberg, Porsgrunn, Vestfold
4. Handelshøyskolen: Bø, Drammen, Kongsberg, Ringerike, Vestfold

Dette innebærer at samtlige fakulteter er campusovergripende. En del av instituttene er også campusovergripende. Instituttens aktivitet omfatter både undervisning/veiledning og forskning/faglig/kunstnerisk utviklingsarbeid, men tyngdepunktet kan variere.

Fakultetene har hovedansvar for hver av de store profesjonsutdanningene; lærerutdanninger, sykepleierutdanning, ingeniørutdanning og økonomisk -administrativ utdanning, i tillegg til andre utdanninger. Alle fakulteter organiserer studietilbud på bachelor-, master- og ph.d.-nivå.

Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap

Fakultetet har om lag 490 ansatte og 6000 studenter. Fakultetet har sju institutter:

- Institutt for matematikk og naturfag
- Institutt for språk og litteratur
- Institutt for kultur, religion og samfunnsfag
- Institutt for friluftsliv, idrett og kroppsøving
- Institutt for estetiske fag
- Institutt for tradisjonskunst og folkemusikk
- Institutt for pedagogikk

Fakultet for helse- og sosialvitenskap

Fakultetet har om lag 300 ansatte og 3500 studenter. Fakultetet har tre institutter:

- Institutt for sykepleie- og helsevitenskap
- Institutt for optometri, radiografi og lysdesign
- Institutt for helse-, sosial- og velferdsfag

Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag

Fakultetet har om lag 315 ansatte og 2700 studenter. Fakultetet har seks institutter:

- Institutt for natur, helse og miljø
- Institutt for elektro, IT og kybernetikk
- Institutt for prosess-, energi og miljøteknologi
- Institutt for mikrosystemer
- Institutt for maritime operasjoner
- Institutt for realfag og industrisystemer

Handelshøyskolen

Fakultetet har om lag 220 ansatte og 4400 studenter. Fakultetet har fire institutter:

- Institutt for økonomi og IT
- Institutt for industriell økonomi, strategi og statsvitenskap
- Institutt for økonomi, markedsføring og jus
- Institutt for økonomi, historie og samfunnsvitenskap

Sentra og forskergrupper

Senteretableringer skal knyttes til definerte formål og vedtas i styret etter fastlagte prinsipper. Alle fakulteter har etablert forskergrupper.

Administrativ organisering

Administrasjonen understøtter faglig virksomhet og strategiske ambisjoner. Prinsippet om desentraliserte fellestjenester er lagt til grunn for organisering av administrasjonen. Dette innebærer at administrative fagmiljøer er organisert i felles avdelinger, ledet av viserektorer og avdelingsdirektører, og som hovedregel fysisk plassert nær de fagmiljøene de skal støtte.

Fellestjenestene er organisert innenfor områdene studieadministrasjon, forskningsadministrasjon, personal, økonomi, infrastruktur og kommunikasjon. Hver avdeling har dedikerte ressurser knyttet til det enkelte fakultet.

Desentraliserte fellestjenester skal sikre profesjonelle, robuste, effektive og gjennomgående teknisk-administrative støttefunksjoner for å støtte opp under den faglige virksomheten. Modellen ivaretar behovet for faglig oppdatering og at fellestjenestene samlet har nødvendig faglig bredde som imøtekommer fakultetenes behov og eksterne krav. Samtidig skal fellestjenestene fungere som fakultetenes sekretariat.

Førstelinetjenester fra fellestjenester rettet mot ansatte og studenter, er fysisk distribuert til de ulike campusene.

4
FAKULTET

FAKULTET FOR HUMANIORA, IDRETTS- OG UTDANNINGSVITENSKAP
FAKULTET FOR HELSE- OG SOSIALVITENSKAP
FAKULTET FOR TEKNOLOGI, NATURVITENSKAP OG MARITIME FAG
HANDELSHØYSKOLEN

8
CAMPUSER

CAMPUS BØ

CAMPUS DRAMMEN

CAMPUS KONGSBERG

CAMPUS NOTODDEN

CAMPUS PORSGRUNN

CAMPUS RAULAND

CAMPUS RINGERIKE

CAMPUS VESTFOLD

18060
STUDENTER

1531
ÅRSVERK

FAGOMRÅDER

LÆRER, LEKTOR OG PEDAGOGIKK
HELSE- OG SOSIALFAG
OPTOMETRI
INGENIØR, SIVILINGENIØR, TEKNOLOGI OG IT
MARITIME STUDIER
REALFAG, NATUR OG MILJØ
JUS OG SAMFUNNSFAG
ØKONOMI, LEDELSE OG INNOVASJON
IDRETT, KROPPSØVING OG FRILUFTSLIV
SPRÅK, KULTUR OG HISTORIE
KUNST, DESIGN OG MUSIKK
FOLKEMUSIKK OG TRADISJONSKUNST

FINANSIERING

DRIFTSINNTEKTER:

1,830
MRD. KRONER

GRUNNBEVILGNING, STATSBUDEJETT:

1,639
MRD. KRONER

Studietilbud på ulike nivå:

Høgskolen gjør løpende vurderinger av sin studieportefølje og antall tilbud på ulike nivå vil variere. Tallene under gjelder for oppstart studieåret 2017.

Høgskolen har totalt 8 doktorgradsprogram.

- Kulturstudier
- Markedsføringsledelse
- Mikro- og nanosystemer
- Nautiske operasjoner- fellesgrad
- Pedagogiske ressurser og læreprosesser
- Personorientert helsearbeid
- Prosess-, energi- og automatiseringsteknikk
- Økologi

HSN har 34 akkrediterte studieprogram på masternivå.

Enkelte program har tilbud både om heltid/deltid, og andre har både campusbasert og nettbasert tilbud. I noen masterprogram er det flere studieretninger. Totalt utgjør dette 55 akkrediterte tilbud på masternivå.

På Bachelor-nivå har HSN totalt 88 studier. Også på dette nivået er flere av tilbudene både på heltid og deltid og tilbys både på campus og nettbasert.

3. Årets aktiviteter og resultater

3.1. Resultatene på nasjonale styringsparametere og vurdering av disse

	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016 ¹	Mål 2017 ²
<i>Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning</i>				
Andel bachelor-kandidater som gjennomfører på normert tid	52,2%	52%	52%	65%
Andel mastergrads-kandidater som gjennomfører på normert tid	40,6%	43%	40%	65%
Andel PH. D.-kandidater som gjennomfører innen seks år	85,7%	57,6%	80%	80%
Skår ³ på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	3,9	4,0	4,1	4,1
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	35,3	34,3	37	35
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk	-	0,60	0,75	0,80
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (i 1000 €)	Ikke tilgjengelig	2,18	3,0	3,0
Andel utreisende utvekslingsstudenter på	0,36	0,37	0,40	0,50

¹ Kun for dem som har satt opp et måltall

² Kun for dem som har satt opp et måltall

³ Skala fra 1-6

Erasmus+ av totalt antall studenter				
Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling				
Andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning ⁴	83,2%	-	-	85%
Bidraginntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk ⁵	38,21	51,12	55	65
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk ⁶	117,53	105,06	135	120
Andel forsknings-innsats i MNT-fag ⁷	28%	-	-	30%

Sektormål 3: God tilgang til utdanning		
Kandidattall på helse- og lærerutdanningene		
	Mål 2016	Resultat 2016
Helseutdanningene:		
AIOK	51	36
Jordmor	20	39
Radiograf	20	15
Sykepleier	226	388
Tannpleier	20	0
Vernepleier	45	46
Lærerutdanningene:		
Barnehagelærer	232	218

⁴ NIFUs undersøkelse gjennomføres hvert annet år, ingen resultater for 2016

⁵ I 1000 kr

⁶ I 1000 kr

⁷ Av FoU-utgifter totalt – ref. NIFU

GLU 1-7	138		115	
GLU 5-10	86		107	
PPU/PPU-Y	190		207	
Faglærer	68		49	
Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem				
Antall studiepoeng per faglig årsverk	12,9	12,3	12,3	12,5
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	27,05%	28,24%	27%	32%
Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger	12,65%	13,14%	14%	11%

Vurdering:

Oppnådde resultater kommenteres i gjennomgang av virksomhetsmålene fra side 18.

3.2. Resultatrapportering på virksomhetsmål og vurdering av måloppnåelse

Virksomhetsmål 1.1:

HSN skal tilby et godt utdanningsmiljø med gode lærings- og vurderingsformer som sikrer faglig nivå og bidrar til høyt læringsutbytte og god gjennomstrømming.

HSN har god infrastruktur på sine 8 campus og driver aktiv videreutvikling av campusene for å sikre godt fysisk læringsmiljø. HSN legger i sitt arbeid med å utvikle studiekvalitet, studieproduksjon og gjennomstrømming vekt på å benytte de muligheter det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket har. Fakultetene vurderer sammenhengene mellom læringsutbyttebeskrivelser og lærings- og vurderingsformene som er benyttet i de enkelte studieprogram. Utvalg for utdanningskvalitet har arbeidet aktivt for å følge opp dette, blant annet ved å gjennomføre periodiske revisjoner med fagfellevurderinger av et utvalg studieprogram.

Styret har nedsatt delegasjoner til Utvalg for utdanningskvalitet og viserektor for utdanning og studiekvalitet for å sikre at nødvendige prosedyrer gjennomføres ved opprettelse, revisjon, nedleggelse og periodisk gjennomgang av studieprogram.

I 2016 ble den gradsgivende studieporteføljen gjennomgått med fokus på følgende faktorer:

- Faglig bærekraft
- Kandidatproduksjon
- Økonomisk bærekraft

Gjennomgangen bekreftet at alle studieprogram, om enn i varierende grad, hadde tilstrekkelig andel førstekompetanse i fagpersonalet slik det ble kartlagt gjennom arbeidsplanleggingen. Flere av programmene hadde utfordringer i forhold til kandidatproduksjon de siste fem år. Dette medførte at styret vedtok 0-opptak på noen programmer slik at en kunne ta en grundigere gjennomgang av disse. I tillegg ble fakultetene pålagt å lage tiltaksplaner for utdanninger med svak kandidatproduksjon.

En stor andel av høyskolens studieprogram har krav om praksis. For lærerutdanningene er de reelle og formelle rammene i praksis og praksisveiledning slik at høyskolen har god kontroll på kapasitet og læringsutbytter. Dette er mer utfordrende for de helsefaglige utdanningene der manglende kapasitet i praksisfeltet skaper en flaskehals i utdanningene også sett i forhold til samfunnets behov for helsepersonell.

Høyskolen har opparbeidet seg en stor portefølje på nettbaserte studier. Dette området er i 2016 også utvidet til flere av høyskolens fagområder, og det er stor fremdrift i utvikling av digitale lærings- og vurderingsformer.

Virksomhetsmål 1.2:

HSN skal bedre kvaliteten i forskning og utdanning ved å etablere og videreutvikle flerdimensjonale internasjonale samarbeidsrelasjoner med noen utvalgte universiteter og med tydelig forankring i fagmiljøene.

HSN utviklet i 2016 en egen strategi for internasjonalisering. Denne ble vedtatt av Høyskolens styre i juni 2016, og er én av fire delstrategier som støtter opp om høyskolens hovedstrategi. De fire delstrategiene gjelder hhv internasjonalisering, FoUI, EU og utdanningskvalitet.

De sentrale punktene i internasjonaliseringsstrategien omhandler internasjonale avtaler og nettverk, internasjonalisering av studieprogrammene, og internasjonalisering som et moment i høyskolens rolle som regional utviklingsaktør.

HSN vil i perioden 2017-2020 følge opp denne strategien gjennom følgende tiltakene:

- Et eget prosjekt med fokus på tilrettelegging for gjensidig studentmobilitet og kvalitetssikrede, relevante avtaler for alle HSNs gradsprogrammer. Det er svært stor variasjon i hvilken grad de ulike studieprogrammene har faglig relevante og gode avtaler for mobilitet, og hvorvidt de er tilrettelagt for gjensidig mobilitet for rekruttering av internasjonale studenter. Spesielt profesjonsutdanningene har et potensial for å utnytte avtaleporteføljen bedre.
- Gjennomgang av studieporteføljer og studieplaner med faglig fokus på gjennomføring av internasjonale perspektiver i utdanningene og internasjonalisering av pensum
- Systematisk tilrettelegge for å inkludere internasjonale gjesteforelesere og -forskere som en del av undervisningsopplegget innenfor ulike emner, og større inkludering av vitenskapelig ansatte fra partnerinstitusjoner i det faglige arbeidet.
- Etter fusjonen mellom HiT og HBV har HSN i alt rundt 370 bilaterale avtaler som muliggjør mobilitet og faglig samarbeid. Høgskolen vil gjøre en fullstendig gjennomgang av hele avtaleporteføljen – målsettingen er kvalitetssikrede avtaler med god relevans for studieprogrammene, samt satsing på strategiske, utvalgte partnere

Studentmobilitet og engelskspråklige programmer

I 2016 tilbød HSN i alt:

- 8 ph.d. utdanninger med undervisning på engelsk og internasjonal rekruttering
- 13 internasjonale gradsutdanninger på engelsk (BA + MA)
- 46 semesterprogrammer på engelsk for utvekslingsstudenter innen ulike fagområder, på minimum 30 studiepoeng hver
- 3 internasjonale sommerskoler for egne og partneruniversitetenes studenter, helt eller delvis utviklet i samarbeid med partnerinstitusjoner i utlandet

Mobilitet på ph.d.-nivå er i større grad enn tidligere etterspurt blant fakultetenes ph.d.-kandidater, men mulighetene er ikke godt nok utnyttet per i dag. HSN vil i løpet av 2017 starte et systematisk

arbeid med å få på plass gode ordninger og avtaler for ph.d.-mobilitet knyttet til de ulike programmene.

HSN	Inngående mobilitet	Utgående mobilitet
Sum	382	245

Mobilitet av kortere varighet

Mobiliteter av kortere varighet er registrert der hvor studentene tar praksisopphold i utlandet, som regel av 1-2 måneders varighet, eller sommerskoler som arrangeres i HSNs regi i samarbeid med partnerinstitusjoner internasjonalt. Mobiliteter er også registrert der hvor fagmiljøene deltar i ulike former for internasjonale prosjekter med studentmobilitet av kortere varighet; 1-2 uker. Disse prosjektene er av stor betydning for den enkelte student og den faglige utviklingen innenfor det enkelte emne/studieprogram.

Type mobilitet	Antall ut	Antall inn
Sommerskolen i Mostar, Bosnia-Hercegovina	63	24 inn
Internasjonal sommerskole, Campus Ringerike	10	40
Deltakelse internasjonale workshops og prosjekter ved partnerinstitusjoner internasjonalt/ved HSN	15	-
Praksisopphold 1-2 mnd	29	-
Deltakelse internasjonale workshops og prosjekter ved partnerinstitusjoner internasjonalt/ved HSN	19	59
Praksisopphold 1-2 mnd	6	1

Ansattmobilitet

HSN har jobbet med å få på plass nye rutiner for ansattmobilitet og har hatt et økende antall ansatte på kortere utvekslingsopphold, spesielt gjennom Erasmus+, men også Nordplus-programmet.

Program	Antall
Erasmus+	37
Nordplus	31

Når det gjelder opphold ved institusjoner med ulike bilaterale avtaler, nettverks- eller fellesgradssamarbeid utenom Nordplus og Erasmus+, er det registrert i alt 82 kortere opphold. Det faktiske antallet er imidlertid høyere, da fagmiljøene ikke alltid rapporterer inn aktivitetene systematisk. Ansatte på lengre opphold (3-12 måneder) er heller ikke systematisk rapportert. HSN vil arbeide med å få på plass et felles, internt rapporteringssystem for bilaterale mobiliteter utenom Erasmus/Nordplus, samt lengre mobilitetsopphold i 2017.

Eksternfinansierte programmer for internasjonalisering og oppfølging av KDs prioriteringer

Når det gjelder deltakelse i eksternfinansierte programmer, har HSN arbeidet aktivt og målrettet med å etablere kunnskap internt i organisasjonen for søknad om midler fra ulike programmer. Høgskolen har markert seg med deltakelse i programmer som Nordpart, UTFORSK, Nordamerika og Eurasiaprogrammet, i tillegg til økende deltakelse i Erasmus+ og mottok i 2016 SIUs pris som beste Erasmus-institusjon. Bakgrunnen for utmerkelsen var tydelig økning i både mobilitet og prosjektdeltakelse innenfor Erasmus+.

Følgende nye prosjekter og programmer fikk i 2016 midler:

Prosjekt	Partner
NORPART	UNAN Esteli, Nicaragua
	University of Peradinya, Sri Lanka
	Universidad del Valle, Guatemala
	Ho Chi Minh University of Technology, Vietnam

UTFORSK	Huazhong University of Science and Technology, Hubei University, Harbin Institute of Technology, Huazhong Agricultural University, Kina
UTFORSK-CAPES	UERJ + State military college, Rio, Brasil
NORDAMERIKA-PROGRAMMET	University of California, Berkeley, USA
	Molloy College, USA
	CSU Dominguez Hills, USA
EURASIAPROGRAMMET	Bishkek Academy of Finance and Economics, Kirgisistan
	State University of Medicine and Pharmac; Moldova
	National Technical University of Ukraine, Ukraina
ERASMUS+	
Kapasitetsbygging (prosjektleder)	Koordinator: HSN
Kapasitetsbygging (partner)	Koordinator: Glasgow Caledonian, UK
Kapasitetsbygging (partner)	Koordinator: Technical University of Sofia, Bulgaria
Strategiske partnerskap (partner)	Koordinator: Provincia di Livorno, Italia
Strategiske partnerskap (partner)	Koordinator: University of Thessaloniki, Hellas
Global mobilitet	Bosnia-Hercegovina: Dzemal Bijedic University of Mostar, Georgia: Shota Rustaveli University, Batumi, Guatemala: Universidad del Valle Kosovo: University of Prishtina Russland: Russian State University of Tourism and Services Serbia: University of Belgrade Ukraina: National Technical University of Ukraine.

I tillegg deltar HSN i High-North programme, Nordic Master programme og i flere Nordplus-nettverk, både som koordinator og partner. Den totale deltakelsen er bred, og alle fakulteter er representert. Prosjektfinansieringen muliggjør videre arbeid med mobilitet blant ansatte og studenter, og faglig utvikling som kommer både fagmiljøene, deres studieprogrammer og

studentene til gode, noe som vil få ringvirkninger for internasjonaliseringsarbeidet i årene som kommer.

HSN vil i gjennomgang av sin avtaleportefølje se på avtaler innenfor Europa for videreutvikling i Erasmus+, samt BRIKSJ-landene. Oppfølging av KDs Panorama-strategi med økende trykk på arbeidet mot HSNs allerede eksisterende nettverk i Kina, India, Brasil og Sør-Afrika står sentralt i det videre utviklingsarbeidet ved høyskolen.

Virksomhetsmål 1.3:

HSN skal sikre grunnutdanningene et relevant og forskningsbasert fundament hvor høyskolens egne doktorgradsprogrammer er viktige byggesteiner.

HSN arbeider aktivt med studieporteføljeutvikling. Dette er også en bærebjelke i kvalitetssystemet. I 2016 er det gjennomført en studieporteføljegjennomgang som beskrevet under virksomhetsmål 1.1.

Hovedstrukturen i høyskolens porteføljetenking er «pyramiden»: Bachelorprogrammene skal rekruttere til masterprogrammene som igjen skal rekruttere til ph.d. programmene. Det medfører at for de fleste studieprogrammene så har de faglige kjerneområder en rød tråd fra bachelor til ph.d. programmene.

HSN har i dag åtte akkrediterte ph.d programmer der Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag har fire program, Humaniora, idrett- og utdanningsvitenskap har to program, mens de to siste fakultetene har ett hver. Programmene har ulik bredde. Innen helsefagene dekker programmet en omfattende del av fagfeltene i fakultetets bachelor- og masterprogrammer. Handelshøyskolens ph.d. i markedsføringsledelse er betydelig smalere, men her arbeides det med å utvikle den faglige kjernen i programmet slik at det også kan dekke de sentrale fagområdene for studieporteføljen i fakultetet. De fire programmene på Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag dekker på en god måte alle dette fakultetets underliggende fagområder.

Ved arbeidsplanlegging er det lagt føringer for at fagpersoner på professor-, dosent- og første nivå også skal ha oppgaver på bachelor- og masterprogrammene for å sikre forskningsbasert utdanning i

alle studieprogrammer. Dette arbeidet vil forsterkes når arbeidet med studieporteføljeutvikling videreføres.

Virksomhetsmål 1.4:

HSN skal prioritere tverrfaglig og praksisnær forskning som støtter opp under høyskolens utdanningsprofil og som samtidig møter regionale og nasjonale kompetansebehov.

HSNs forskning og faglig utviklingsarbeid skal være internasjonalt konkurransedyktig og kjennetegnes av et tett samarbeid med samfunns- og næringsliv, både regionalt og nasjonalt. Det vises til HSNs Strategi for forskning og faglig utvikling (FoU), som sammen med høyskolens strategi for internasjonalisering skal bygge opp under høyskolens hovedprofil.

For å sikre samspill mellom FoU og utdanningsvirksomheten understreker strategien blant annet at høyskolen skal prioritere forskning og faglig utviklingsarbeid som bygger opp under høyskolens utdanningsprogram, forskningsaktive ansatte skal delta i undervisningen på alle nivå, utdanningsprogrammene skal formidle anerkjent relevant og oppdatert FoU-basert kunnskap, studentene skal involveres i forskning- og faglig utviklingsarbeid og internasjonaliseringen skal prioritere flerfibret samarbeid som integrerer forskning, utdanning og kompetanseutvikling. Samspillet mellom FoU og utdanningsprogrammene sikres blant annet gjennom anvendt, profesjonsrettet og praksisnær forskning innenfor prioriterte områder.

Ved barnehagelærer- og grunnskolelærerutdanningene, prioriteres blant annet barnehageforskning og skoleforskning som er pedagogisk, didaktisk og fagdidaktisk orientert. Et tyngdepunkt er forskning knyttet til pedagogiske ressurser og læreprosesser. Ved siden av kunstnerisk utviklingsarbeid er skaping av mening og uttrykk gjennom materialer og gjensidigheten mellom teknologi, estetisk praksis og identitetsprosesser sentrale forskningsområder innenfor de estetiske fagene.

Tverrfaglig forskning som integrerer element fra fag som kulturanalyse, historie, kunsthistorie, antropologi, sosiologi, idéhistorie, filosofi, kultursosiologi, etnologi, litteraturvitenskap, musikkvitenskap, religionshistorie, språkfag og estetisk skapende og utøvende fag bygger opp under

høgskolens kulturstudier. Forskningen fokuserer på kulturforståelse, kulturpolitikk, kulturproduksjon, estetisk praksis, kulturdidaktikk og kulturdanning. Forskningen innenfor idrett og friluftsliv er praksisnær og først og fremst knyttet til studier av fysiske egenskaper og fysisk kapasitet, coaching og bevegelse og meningsdannelse i ulike fysiske kontekster.

I de helse- og sosialvitenskapelige miljøene favner forskningen helse- og sosialarbeid i et livsløpsperspektiv på person-, organisasjon- og systemnivå, med en tydelig personorientert forankring. Den personorienterte profilen er grunnleggende for all FoU og utdanning på alle nivåer.

De bærende pilarene i personorientert forskning er:

- Studier av kompetanse- og tjenesteutvikling for å bedre fremtidens helsetjeneste gjennom samhandling og oppgavedeling
- Studier av helsefremmende og forebyggende arbeid
- Studier av psykisk helse og rus
- Studier av optikk, syn og øyehelse

Forskningsområdene bygger opp under relevante studieprogram.

Når det gjelder utdanningene innen barnevern, vernepleie, og forebyggende arbeid med barn og unge foregår det i særlig grad forskning på følgende fem forskningsområder:

- Barndom, migrasjon og barnevern
- Velferdsstatens transformasjoner i kommunalt tjenesteperspektiv
- Velferdsstat og funksjonshemming
- Sosial innovasjon og sosialt entreprenørskap
- Ung i Telemark

Forskere som deltar i denne forskningen er alle aktive i undervisning på flere av utdanningene (bachelor og master), og studenter deltar aktivt i flere av forskningsprosjektene og skriver master- og bacheloroppgaver med bakgrunn i innsamlet empiri. Videreutdanningene kan også knyttes til denne forskningen (barnevern i minoritetsperspektiv, samhandlende lederskap, og samspill og tilknytning).

Ved de teknologiske, naturfaglige og maritime fagområdene har forskningen en anvendt og næringsrettet forskningsprofil. Sentrale forskningsområder innenfor er BioMems, mikro- og nanofabrikasjonsmetoder, elektronikk- og sensorteknologi, energihøsting, optiske mikrosystemer, mikro-nano pakketeknologi, energi, vannkraft og vannforsyning, CO2-fangst, prosessteknologi, automatisering og systems engineering. Innenfor det naturvitenskapelige området er sammenhenger mellom ulike miljøpåvirkninger og økologiske og evolusjonære prosesser sett i forhold til genetisk struktur og seleksjon, et sentralt forskningsområde. Samtidig organiserer fagområdene også mer disiplinorientert matematisk forskning. Den maritime forskningen er profesjonsrettet med sterke bånd til maritim næring. Forskningen fokuserer på menneske-maskinrelasjonen, human factors, sikkerhet og metoder for og effekter av opplæring.

I de administrative og økonomiske fagmiljøene er forskning knyttet til doktorgradsprogrammet i markedsføringsledelse et tyngdepunkt, sammen med innovasjon og ledelse.

Siviløkonomutdanningen er en generalistutdanning som henter emner og forskningstilnærminger fra Handelshøyskolens faglige bredde. Sentralt her er studier av reiseliv spesielt og næringsanalyse generelt. Det drives dessuten forskning innenfor områdene beredskap og krisehåndtering, medborgerskap og menneskerettigheter og innovasjon og ledelse. Studier av velferdsstaten, kulturarv og samtidshistorie med vekt på politikk og økonomi, er også sentrale områder i forskningsvirksomheten. Det drives også faglig/pedagogisk utviklingsarbeid innenfor jus. FoU-virksomheten skal bygge opp under studieprogram også på bachelor- og master-nivå.

Virksomhetsmål 1.5:

HSN skal øke kvaliteten på etablerte doktorgradsutdanninger gjennom å vektlegge inntakskvalitet, veiledning og progresjon.

På institusjonsnivå har HSN i 2016 fokusert på arbeidet med kvalitetsutvikling av doktorgradsutdanningene gjennom etablering av et felles ph.d.-veilederutviklingskurs, utforming av en digital ph.d.-håndbok og implementering av et kvalitetssystem tilpasset forskerutdanningen. Det er generelt god søkning til stipendiatstillingene. Det lyses ut bredt, både nasjonalt og internasjonalt. Opptaksgrunlaget indikerer en god fordeling av rekruttering fra masterprogrammer

på høgskoler og universiteter nasjonalt og internasjonalt. Det ble tatt opp totalt 39 ph.d.-kandidater til HSNs åtte ph.d.-programmer i 2016.

Utvikling av veilederkompetansen for veiledere på ph.d nivå er et satsningsområde ved HSN, og det er planlagt en videreføring av kursene på institusjonsnivå i 2017.

Arbeidet med harmonisering og samordning av rutiner er videreført i et administrativt ph.d.-forum som ledes av FoU-seksjonen. Ph.d.-forumet har utformet av kvalitetsrutiner for doktorgradsutdanningen, og en interaktiv ph.d.-håndbok som lenker til [kvalitetsrutiner og skjema for ph.d.-utdanningen](#), samt relevante ressurser relatert til de ulike delene av ph.d.-løpet.

Det gjennomføres midtveisevalueringer og det er innført årlige progresjonsrapporter på alle doktorgradsprogrammene. Alle ph.d.-kandidatene skal inkluderes i en forskergruppe, og det arbeides med å sikre at kandidatene så tidlig som mulig i løpet blir inkludert i en relevant forskergruppe. I tillegg til å styrke veilederkompetansen er dette viktige tiltak for å sikre progresjon og gjennomstrømming.

Høsten 2016 innførte HSN en årlig elektronisk evaluering av ph.d.-programmene. Undersøkelsen består av tre deler og besvares etter gjennomført: 1) opptak og oppstart, 2) midtveisevaluering 3) prøveforelesning og disputas. Innføringen av denne undersøkelsen er viktig for det kontinuerlig arbeidet med å sikre programmenes kvalitet og relevans, kartlegge og gjennomføre tiltak som sikrer progresjon, gjennomstrømming og god oppfølging av ph.d.-kandidatene gjennom hele ph.d.-løpet.

Virksomhetsmål 2.1

HSN skal utvikle og forsterke samarbeid og kontakt med regionalt og nasjonalt samfunns- og næringsliv.

2016 har vært et år hvor HSN sin faglige og administrative organisasjon er bygget samtidig som de mange samarbeidsrelasjoner de to institusjonene tidligere hadde, er ført videre og videreutviklet. Samtidig har opp mot 18 000 studenter fått sin planlagte utdanning.

I visjonen heter det at «HSN er et internasjonalt orientert, regionalt forankret og entreprenørielt universitet». I det ligger at vi skal ta hele regionen i bruk til kunnskapsutvikling og –deling. HSN tilhører en region som favner et mangfoldig næringsliv som strekker seg fra globale industrielle

konsern til små og mellomstore virksomheter innenfor en rekke bransjer. Frivillig og offentlig sektor favner også vidt, og potensialet for nære samarbeidsrelasjoner preget av høy kvalitet er betydelige. Det betyr også at kunnskap som produseres gjennom forskning, utdanning og formidling ved HSN, må holde høy internasjonal kvalitet dersom HSN skal være attraktiv som samarbeidspartner. Det har vært et viktig mål gjennom 2016 og vil være styrende for alt arbeid også fremover.

Viktige verktøy og modeller er identifisert og etablert gjennom 2016. HSN Partnerskap og HSN Profesjon, prosjekter identifisert og utviklet sammen med Kunnskapsdepartementet, er blant disse og vil åpne nye og viktige måter å samarbeide med samfunns- og næringslivet i regionen på. Rådet for samarbeid med arbeidslivet (RSA) ble ikke etablert i 2016, men planlegges etablert i første halvår 2017. Modellen for et RSA er imidlertid mye diskutert gjennom 2016, og HSN vil sikre seg at dette blir en relevant og funksjonell måte strategisk å samhandle med samfunns- og næringsliv i regionen på.

Som utdypet under virksomhetsmål 2.2 er det tatt initiativ overfor kommunal og fylkeskommunal sektor for å sikre politisk og forvaltningsmessig forankring i forhold til HSNs ambisjoner om samarbeid og forankring.

Virksomhetsmål 2.2:

Høgskolens tilstedeværelse på åtte studiesteder i Buskerud, Vestfold og Telemark skal gjøre den til en tydelig og selvsagt samarbeidspartner innenfor utdanning og forskning, noe som skal bidra til økt innovasjon, vekst og verdiskaping i vår region.

HSN kjennetegnes av tett samspill med samfunns- og næringsliv i regionen. Dette står derfor svært sentralt i HSN sine strategidokumenter som er utarbeidet gjennom året. I Strategi for regional forankring heter det blant annet at studenter og ansatte skal «involveres på forskjellig vis og stå frem som ressurser for regionalt samfunns- og arbeidsliv. HSN skal oppleves som en nær, dynamisk og utviklingsorientert samarbeidspartner». Utdanning og anvendt forsknings- og utviklingsarbeid tar utgangspunkt i en dialog med offentlig og privat sektor, både gjennom etablerte arenaer, nettverk og konkrete prosjektsamarbeid som de tidligere høyskolene i Buskerud, Vestfold og Telemark hadde utviklet over tid.

I løpet av 2016 er det utarbeidet et solid strategisk fundament for å oppfylle dette målet. Det er tatt initiativ til et samhandlingsforum for vertskommunene for HSN sine åtte studiesteder. HSN har tatt initiativ til å videreutvikle samarbeidet med de tre fylkeskommunene i vår region og berede grunnen for økt samhandling disse imellom, ikke minst gjennom NFR sitt program FORREGION. De tidligere høyskolenes betydelige arbeid med aktiviteter knyttet til entreprenørskap og innovasjon er videreført gjennom 2016 og koordineres gjennom en strategisk satsing for å gjøre HSN til et «entreprenørielt universitet»; en kategorisering av en høyere utdannings- og forskningsinstitusjon som er i ferd med å få fotfeste internasjonalt. I tillegg er det tatt initiativ gjennom 2016 som f.eks etablering av konseptene «Demola» og Senter for sosialt entreprenørskap og samskapende sosial innovasjon (SESAM). Førstnevnte er et samhandlingsverktøy for å løse oppgaver i samfunns- og næringsliv hvor tverrfaglige studentgrupper, virksomheten og HSN veiledere er aktørene. SESAM er et pionerprosjekt for å øke kunnskapen om et raskt voksende felt i velferdssamfunnet.

Virksomhetsmål 2.3:

HSN skal være en viktig formidler av ny og relevant kunnskap til arbeids- og samfunnsliv regionalt og nasjonalt. Små og mellomstore bedrifter skal være en spesielt viktig målgruppe.

Høgskolen er i løpet av 2016 organisert for å legge til rette for forskningsformidling:

1. Dedikerte kommunikasjonsmedarbeidere jobber med forskningsjournalistikk og –formidling i et tett samarbeid med FoI-administrasjonen. Slik fanger man opp de gode forskningshistoriene og promoterer dem i ulike medier og på ulike arenaer.
2. HSNs medlemskap i forskning.no gir også forskerne mulighet for en direkte og populær kanal til omverdenen.
3. HSN deltar i den nasjonale festivalen Forskningsdagene, der målet er å skape begeistring og forståelse for forskning. De siste årene har høyskolens arrangementer i stadig større grad brukt prinsippet om å møte folk der de er – eksempelvis i byer, på arbeidsplasser, biblioteker, kaféer og skoler. På denne måten har både skolebarn, familier, eldre og andre med fri på dagtid, næringsliv og offentlig sektor fått oppleve forskningsformidling på nært hold fra høyskolens ansatte. Som en del av Forskningsdagene har også høyskolens stipendiater hvert år fått muligheten til å promotere seg selv og få ekstra opplæring i

forskningsformidling. Aktuelle arenaer for stipendiatene er Forsker på scenen (foredrag), Forsker på nett (film) og Forsker Grand Prix (nasjonal formidlingskonkurranse). I 2017 planlegger HSN å arrangere Forsker Grand Prix sammen med andre universiteter og høyskoler.

4. Andre utvalgte grupper vil også få tilbud om ekstra trening i formidling. Eksempler på det er deltakerne i HSNs prosjekt for bedre kjønnsbalanse i akademiske toppstillinger (KLOK), og Toppforsker-satsningen der 16 utvalgte forskere vil utrustes til å bli enda sterkere og mer synlige forskere og representanter for sitt fagområde.
5. HSN sine mer faglige og temabaserte seminarer og konferanser er åpne for publikum og prioriterte målgrupper. Eksempler er seminarer rettet mot næringslivet i en region, temabaserte seminarer rettet mot ulike samfunnsproblemer, samt kunnskapsformidling på høyskolebibliotekene både på dagtid og kveldstid.
6. Ansatte ved HSN oppmuntres til å formidle sin forskning og kunnskap også på individuell basis. Formidlingsbidrag kan på frivillig basis registreres i databasen CRISTin, men er derfor ikke fullstendig, noe som gjør det vanskelig å sammenligne denne aktiviteten kvantitativt med andre institusjoner. Dataene kan likevel brukes til å gi en pekepinn på aktivitet. HSN var registrert med totalt 307 formidlingsbidrag i CRISTin i 2015. Disse fordeler seg på mange typer formidlingskategorier som eksempelvis populærvitenskapelige artikler, kronikker, lærebøker, debattbidrag, intervjuer i media og digitale læremiddel (Tilstandsrapport for høyere utdanning 2016).

Inn mot SMB og andre bedrifter skjer kunnskapsformidling på en rekke måter, gjerne integrert i samarbeidsprosjekter av forskjellig slag. Veldig ofte er det oppgaver på bachelor- og masterstudiene som ivaretar kunnskapsutvikling og –overføring, men det finnes også mange eksempler på andre samhandlingsformer hvor kunnskapsformidling er målet.

Virksomhetsmål 2.4:

HSN skal sikre en fortsatt god faglig utvikling gjennom å øke ekstern nasjonal og internasjonal finansiering av forskningsaktivitetene.

De største forskningsressursene i HSN er kombinerte undervisnings- og forskerstillinger finansiert over grunnbevilgningen. Regnskapstallene i den nasjonale FoU-statistikken viser at HSN i 2015 anvendte 352 millioner kroner av total omsetning til FoU. 34 prosent av ressursene var midler fra ulike eksterne kilder.

HSN har per i dag følgende ni gaveprofessorater:

- Redningsselskapet innenfor området beredskapsledelse
- Buskerud fylkeskommune/Næringslivet på Ringerike innenfor markedsførings-ledelse
- Kongsberg Maritime innenfor området Maritime human factors
- Wilhelmsen innenfor området LNG (maritim virksomhet)
- Kongsberggruppen innenfor området Embedded systems
- Kongsberg Defence innenfor området kybernetikk
- Vestfold fylkeskommune innenfor området Maritime training
- Buskerud fylkeskommune innenfor området Subsea/System Engineering
- Buskerud fylkeskommune innenfor karriereveiledning

Gavene gir finansiering fra fire til seks år, deretter overtar HSN finansieringen av professoratene. Flere nye initiativ er under utredning. Gaveprofessorater styrker FoU-virksomheten og er også uttrykk for kontakt og samhandling med privat og offentlig sektor.

HSN har relativt høy andel næringslivs-finansiering. Dette samsvarer godt med profilen som arbeidslivsorientert institusjon. I 2015 var andelen forskningsfinansiering fra næringslivet 5,4 prosent.

<i>Forskningsfinansiering i 2015 fordelt på ulike kilder. Prosent. Kilde: NIFU</i>					
	Offentlig	Næringslivet	Utlandet	Annet	Totalt
Høgskolen i Sørøst-Norge	91,8	5,4	0,1	0,4	97,7

Kilde: FoU-statistikken/NIFU (Statistikken over er den sist tilgjengelige på området)

Gjennom 2016 er det tatt flere initiativ for å styrke relasjonene mot offentlig, privat og frivillig sektor, både i bredde og dybde. Det gjøres ikke minst med tanke på å øke andel ekstern finansiering

ved HSN. Et strategisk rettet arbeid inn mot potensielle partnere forventes å få en effekt over tid. Det arbeides aktivt fra HSN sin side for å støtte fagmiljøene i deres arbeid for å øke antall forskningssøknader mot nasjonale og internasjonale finansieringskilder. Et bredt nettverk av mulige partnere å skrive søknad sammen med, er helt nødvendig. Det er derfor grunn til å tro at 2016 har fortsatt denne utviklingen. Arbeidet for å videreføre dette vil fortsette i 2017.

Virksomhetsmål 3.1:

HSN skal innenfor sin hovedprofil ha studietilbud til unge utdanningssøkende både i bredde og dybde og skal utdanne gode kandidater som samfunnet har behov for. Fagprofilen skal kjennetegnes av arbeidslivets behov og være profesjonsorienterte.

Høgskolen har mer enn 130 gradsgivende studieprogrammer og et enda større antall kortere utdanningstilbud. Av de kortere utdanningstilbudene har høgskolen en relativt stor andel betalings- og oppdragsstudier. Tilbudene er spredt over høgskolens tre vertsfylker og åtte campus. Hovedtyngden av studentmassen på bevilgningsfinansierte studie er innenfor de store profesjonsutdanningene som grunnskolelærer-, barnehagelærer-, sykepleier-, ingeniør-, maritim-, økonomi- og IT utdanninger. Innenfor alle disse utdanningene er det formelle og uformelle kontakter med relevant arbeidsliv for å sikre at programmene i seg selv har riktig innretning i forhold til arbeidslivets behov og at studentene sikres god kontakt med arbeidslivet gjennom sine studier. Høgskolen har også en rekke andre studietilbud som er rettet inn mot arbeidslivets behov, men som ikke direkte er knyttet til det som tradisjonelt regnes som profesjonsutdanninger. Et eksempel på det siste er høgskolens studietilbud rettet mot kultur. De formelle arenaene for strukturert kontakt med arbeidslivet er for eksempel partnerskoler og partner barnehager, formaliserte avtaler med skoleeiere, bransjeråd for ingeniørutdanninger og egne stående rådgivningsutvalg med representasjon fra næringsliv og regional forvaltning.

Høgskolen har noen studietilbud som tradisjonelt regnes som disiplinorienterte for eksempel sosiologi og historie. Det er satt i gang arbeid med å utvikle disse studieprogrammene inn mot de samfunnsområder der høgskolen har tunge profesjonsutdanninger. Et av flere eksempler på dette er historie som utvikler innretning mot økonomisk historie, helsehistorie og lærerutdanning i form av en lektorutdanning i historie.

For å styrke koordinering av de store profesjonsutdanningene er det for alle disse etablert stillinger som visedekan. Disse startet sitt arbeid i 2016.

Virksomhetsmål 3.2:

HSN skal innenfor sin hovedprofil utvikle relevante utdanningstilbud til mennesker i alle faser av en yrkeskarriere og voksenlivet for øvrig.

Høgskolen har en stor portefølje av tilbud innen etter- og videreutdanningssegmentet. Disse tilbudene benytter seg av de finansieringsformer som er tilgjengelige for høyskolen alt etter tilbudets målgruppe og profil. Kvaliteten på disse tilbudene har i prinsippet samme kvalitet og følger de rammer for kvalitetssikring som høyskolens gradsgivende tilbud.

Aktiviteten på etter- og videreutdanningsområdet er spesielt stor i forhold til lærer-, økonomi og ledelse- og maritime utdanninger. Den er i en modningsfase i forhold til de helsefaglige utdanninger, men på det området er det etablert spesialistutdanninger innen flere kliniske områder de siste årene. Disse har god søkning og stor interesse hos studenter som har bachelorutdanninger innen helse- og omsorgsprofesjoner. Dessverre kan det synes som om avtakere i spesialist- og kommunehelsetjenesten til nå er mer avmålte til disse utdanningene, spesielt når de er på masternivå.

Innen tekniske utdanninger har etter- og videreutdanningsaktiviteten potensiale for videreutvikling. Gjennom blant annet HSN-Partnerskap, regner høyskolen med å få et bedre inngrep også med dette utdanningsfeltet.

Høgskolen vil i løpet av 2017-18 utvikle en samlet policy for etter- og videreutdanningsområdet.

Virksomhetsmål 3.3:

HSN skal innenfor sin hovedprofil samarbeide med bedrifter og forvaltning i å identifisere interne kompetansebehov, samt utvikle og levere utdanning for å dekke disse.

Høgskolen arbeider for å videreutvikle arenaer for ytterligere samarbeid med arbeids- og samfunnsliv gjennom to av tre satsingsområder etablert i forbindelse med utviklingsavtale med KD. HSN Profesjon arbeider for å styrke samarbeid og metodikk for videreutvikling av det med utdannings- og helse-området. HSN partnerskap arbeider med videreutvikling av forhold til næringsliv og er spesielt relevant for ingeniør-, maritim-, økonomi- og informasjonsteknologi-utdanningene.

Høgskolen arbeider strukturert med å knytte arbeidslivets behov til utdanningsnivåer slik de er beskrevet i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Foreløpig er dette litt ukjent terreng, spesielt for arbeidslivets representanter.

Prorektor ved høyskolen er gitt et spesielt ansvar for kontakten med offentlig og privat sektor, 2016 er blitt benyttet til å etablere kontaktflater med tre fylkeskommuner, mer enn 50 kommuner og et stort antall andre virksomheter i regionen. Disse kontaktene er tenkt benyttet aktivt inn i videreutviklingen av høyskolens studietilbud.

Virksomhetsmål 3.4:

HSN skal ha et mangfold av nettbaserte studietilbud og være blant de beste i landet til å utvikle og tilby utdanningsløp både på campus og nett hvor digitale verktøy blir viktige redskap for læring.

Høgskolen har med utgangspunkt i studiested Notodden en lang tradisjon for nett- og samlingsbaserte metoder i utdanninger. Det er gjennom prosjektene e@hit og senere e@hsn gjort tiltak for å innføre nett- og samlingsbaserte tilbud som en normal del av høyskolens studietilbud. I 2016 ble en enhet (Teaching and Learning Center) med hovedformål å spre kompetanse om digitale læringsformer og verktøy, etablert. Enheten har stor pågang fra de fleste fagmiljøer som har planer om å etablere nettbaserte studier og å benytte digitale læremidler i sine ordinære utdanninger.

I forbindelse med fusjonen må høyskolen gjøre store investeringer for å etablere samlede digitale systemer. Dette har også gitt muligheten til å fornye flere systemer slik at de blir bedre egnet for en digitalisert fremtid. Delprosjektet i utviklingsavtalen med KD, HSN digital, er et annet innsatsområde som har bidratt til at høyskolen som helhet nå planlegger betydelig økt anvendelse av digitale læringsarenaer. Et godt eksempel er at digital eksamen er gjennomført i stor skala i 2016 med

sterkt økende interesse fra de fleste fagmiljø. Dette medfører at høyskolens ambisjon om at digital eksamen skal være den normale skriftlige eksamensformen i 2018, er godt innenfor rekkevidde.

Virksomhetsmål 4.1:

HSN skal ha god strategisk styring og en kompetanse og ressursplanlegging som fremmer kvalitet og omstillingsevne.

HSN har i løpet av 2016 etablert en ny organisasjonsstruktur med enhetlig ledelse og integrert administrasjon. At hele virksomheten er under direkte faglig ledelse gir gode forutsetninger for strategisk styring. Det er i løpet av samme år etablert ny budsjettmodell samt arbeidet med etablering av gjennomgående prinsipper for arbeidsplanlegging. Selv om dokumentet som fastsetter disse først vedtas i 2017 er arbeidet godt i gang. Det er også arbeidet med IKT systemer (work-plan) som sikrer både kvalitet (ref. innfrielse av vilkår i tilsynsforskriften) og effektiv ressursforvaltning av fagmiljøene.

Virksomhetsmål 4.2:

HSN skal drives med høy faglig kvalitet av høyt kvalifiserte medarbeidere og kraftfulle administrative og vitenskapelige fagmiljø som samarbeider på tvers av organisatoriske skillelinjer.

Selv om andelen førstekompetanse har vært stigende i de fleste fagmiljø de senere årene er det fortsatt behov for kompetanseløft i flere steder. Dette sikres dels gjennom krav om førstekompetanse for tilsetting og dels gjennom kompetansehevingstiltak i fagmiljøene. Det vises i den forbindelse bla. til KLOK-prosjektet samt tilbudet om høgskolepedagogikk. Samarbeid på tvers av faglige enheter er styrket ved senteretableringer, samt forenkling av administrative rutiner og gjennom etablering av enhetlig arbeidsplanleggingspraksis i alle fakultet.

Dette virksomhetsmålet må det arbeides med over tid. Det er gjennomført flere effektive grep i 2016, men det må arbeides med styrking av tverrfaglig samarbeid på tvers av fakultet også i 2017.

Virksomhetsmål 4.3:

HSN skal utvikle en effektiv, kvalitets og utviklingsorientert organisasjon som understøtter ønsket utvikling av primæraktivitetene.

Ambisjonen om å utvikle en effektiv, kvalitets og utviklingsorientert organisasjon som understøtter primæraktivitetene lå til grunn for etableringen av HSNs nye organisasjonsstruktur. Det vil ta tid før vi har erfart hvordan strukturen fungerer, men budsjettet for 2016 viste at fakultetene fikk en styrket driftssituasjon, mens det motsatte var tilfellet for administrative enheter. Arbeidet med å effektivisere administrasjonen vil føres videre i 2017. Det er i den forbindelse igangsatt et effektiviseringsprosjekt der ambisjonen er å kutte administrasjonen med 30 årsverk.

Virksomhetsmål 4.4:

Profesjonalisering og effektivisering skal styrke institusjonens kvalitet i forvaltningen og ressursgrunnet for primærvirksomheten.

Denne ambisjonen ligger til grunn for den desentraliserte administrative fellestjenestemodellen. Dette innebærer blant annet en samling av administrative fagmiljø som tidligere har vært fragmenterte og sårbare. Modellen gir robuste fagmiljø i forvaltningen og budsjettprosessen viser at dette har styrket fagmiljøene/fakultetenes budsjett. Modellen tar imidlertid også hensyn til fakultetenes behov for autonomi og styring av egne administrative ressurser. Derfor ble det en del administrative ressurser tillagt fakultetene direkte. Dette har skapt en komplisert administrativ struktur der grenseflaten mellom administrasjon i fellestjenester og fakultetenes egen administrasjon løpende må avklares. Virksomhetens ambisjon om effektiv administrasjon har gjennom 2016 utfordret fakultetenes ønske om dedikerte medarbeidere i administrasjonen som sitter fysisk plassert på alle campus. Ytterligere effektivisering av administrasjonen vil forutsette økt bruk av standardisering og digitalisering.

Avsetning til strategiske formål, større investeringer og andre formål

HSN satte som målsetting å sette av minst fem prosent til strategiske avsetninger i 2016. Årsregnskapet viser at samlet avsetning til strategiske formål utgjør 4,3 prosent. Sum avsetning mot Kunnskapsdepartementet, inkludert utsatt virksomhet, utgjør 8,9 prosent. Økt aktivitet innenfor

primærvirksomheten samtidig med utviklingsarbeid som følge av fusjonen og redusert bevilgning som følge av økte krav til effektivisering og avbyråkratisering gjør at målsettingen ikke nås. I budsjettet for 2017 er avsetningen til strategisk handlingsrom styrket og målsettingen foreslås videreført.

Langsiktig økonomistyring

Virksomheten forløp innenfor opptjente og bevilgede midler i 2016. HSN har vedtatt hovedprinsipper for budsjett og en helhetlig budsjettfordelingsmodell for ny organisasjonsstruktur gjeldende fra 1. januar 2017. I løpet av våren 2017 vil det utarbeides prognosemodeller for høyskolens interne økonomistyring, og langtidsbudsjett og langsiktige investeringsplaner vil legges fram for styrets behandling. Målsettingen kan sies å være oppnådd med hensyn til planlagt fremdrift i fusjonsprosjektet.

3.3. SAKS-midler.

HSN ble tildelt 27 millioner kroner i SAKS midler i 2016. Sammen med utsatt virksomhet fra 2015 på 4,7 millioner kroner har høyskolen hatt et samlet budsjett på tilnærmet 31,7 millioner kroner for fusjons-, implementerings- og utviklingsaktiviteter i 2016.

SAKS budsjettet og dermed organiseringen av arbeidet kan sies å være delt i hovedområdene universitets- og fusjonsprosjektet, organisasjonsutvikling og innplassering, og sikker drift delprosjekter.

Tilleggsbevilgningene som SAKS innebærer har vært avgjørende for at HSN har kunnet drive frem resultater og nå målene for fusjons- og utviklingsarbeidet, samtidig med gjennomføringen av primærvirksomheten. HSN opplever vekst i faglig virksomhet, samtidig som høyskolen har måttet jobbe med videre organisasjonsutvikling, effektivisering og avbyråkratisering, alt innenfor en midlertidig organisasjonsstruktur i 2016. Budsjettåret 2016 har således vært et krevende år. Målsettingene og resultatene av arbeidet er oppnådd, med iverksetting av ny helhetlig organisasjonsstruktur fra 1.januar 2017 og HSN vil være klar til å sende søknad om statusendring til universitet i begynnelsen av 2017.

Nedenfor følger et sammendrag fra regnskapet 2016 (tall i tusen kroner) fordelt på prosjekter og tiltaksområder.

Gjenstående utsatt virksomhet fra 2016 består i hovedsak av:

0,7 millioner kroner tilpasninger infrastruktur, bygningers drift
0,5 millioner kroner systemer økonomiadministrasjon (innkjøp og prosjekt)
0,3 millioner kroner personalforvaltning

(-)0,4 millioner kroner fordelt på tiltaksområder innen delprosjekter sikker drift

Midlene planlegges håndtert i arbeidet med høyskolens reviderte budsjett for 2017, sammen med tildelte SAKS midler for 2017 som er på 12 millioner kroner. Fullstendig rapport hvor utsatt virksomhet er inkludert, gis i Årsrapport 2017-2018.

3.4. Midler tildelt over kap. 281 post 01 og post 45

MARKOM 2020

MARKOM2020 er et samarbeidsprosjekt som startet opp i 2011 for å utvikle og kvalitetsheve maritim profesjonsutdanning. Prosjektperioden strekker seg ut år 2020. Eiere av prosjektet er Høgskolen på Vestlandet, tidligere Høgskolen Stord Haugesund, Norges Arktiske universitet UiT, NTNU i Ålesund, tidligere Høgskolen i Ålesund og Høgskolen i Sørøst-Norge, tidligere Høgskolen i Vestfold og Buskerud. Sistnevnte har prosjektets administrasjon.

I 2016 fikk MARKOM2020 tildeling på kr. 38,5 millioner etter søknad til Kunnskapsdepartementet. Fra prosjektets oppstart i 2011 og frem til og med 2015 har prosjektet arbeidet og benyttet midlene inn mot følgende satsingsområder i tråd med regjeringens maritime strategi og i tråd med vedtatt budsjett og tildelingsbrevets forutsetninger ekstraordinær tildeling på kr. 15 millioner for maritimt undervisningsutstyr fra Kunnskapsdepartementet. Prosjektet har fordelt midlene etter en prioritert liste over søknader fra de maritime fagskolene (13) og prosjektets fire eier institusjoner og i tråd med regjeringens maritime strategi og i tråd med vedtatt budsjett og tildelingsbrevets forutsetninger. Ekstraordinær tildeling på kr. fem mill. for produksjon av læremidler i maritime fagskoler fra Kunnskapsdepartementet. Prosjektet har fordelt midlene etter en prioritert liste over søknader fra de maritime fagskolene (13) og i tråd med vedtatt budsjett og tildelingsbrevets forutsetninger.

Tabell 1 Anvendte midler av ordinær tildeling 2016 kr. 38,5 millioner.

Tabell 2 Anvendte midler av ekstraordinær bevilgning til maritimt undervisningsutstyr, kr. 15 millioner.

Tabell 3 Anvendte midler av ekstraordinær tildeling for utvikling av læremidler i maritime fagskoler

I dette tiltaket overfører HSN finansiering til partnere ved dokumenterte fullførte tiltak. 1,298 millioner kroner er overført i 2016 for slutførte tiltak. Av restmidlene på 3,7 millioner kroner utgjør 2,318 iverksatte tiltak. Disse er ikke fullført og midler er avsatt for overføring til tiltaksansvarlig når sluttrapport foreligger i 2017. 1,384 millioner kroner er mindreforbruk fra gjennomførte 2016 tiltak og disse midlene vil bli disponert i egne budsjettvedtak i styringsgruppen 16. februar 2017.

HSN forvaltning av tildelte midler på 58,5 millioner kroner.

Av 38,5 millioner er 24,131 videreformidlet til prosjektets partnere.

Av 15 millioner øremerket utstyrsmidler er 12 millioner kroner videreformidlet til prosjektets partnere.

Av 5 millioner til læremidler er 1,3 millioner kroner videreformidlet, resten er satt til å håndtere utsatt virksomhet til 2017.

I 2016 akkrediteres søknaden om ph.d. fellesgrad innen feltet «Nautiske operasjoner» og med det ett viktig mål for MARKOM2020 er nådd. Prosjektet arbeider videre med andre hovedmål og satsingsområder. MARKOM2020 ønsker å sende inn en SFU søknad i 2019 innen maritim utdanning med simulatorbasert trening og starter arbeidet i 2017 med å kvalitetsutvikle utdanningene mot dette målet. Alle fire eierinstitusjonene er deltakere.

Prosjektet vil direkte sende en utfyllende årsrapport for 2016 med planer for 2017 til Kunnskapsdepartementet innen utgangen av februar.

Forkurs i matamatikk for opptak til lærerutdanningene.

HSN har mottatt tilleggsbevilgning på 1,5 millioner kroner til formålet (600' + 900').

Sommer 2016 arrangerte HSN sommerkurs i matematikk. Noe av undervisningen var felles for alle campusene og ble gitt som nettbasert tilbud. I tillegg til nettundervisningen ble det også gitt tilbud om undervisning, veiledning og oppfølging på de lokale campusene.

Det var ca. 80 studenter som var påmeldt til forkurset ved hele HSN. Det var noe frafall underveis slik at det var 54 som tok eksamen. Av disse var det bare 12 stykker som besto og dermed 42 som ikke besto. Det gir en strykprosent på 77,78 prosent. På grunn av formelle feil ved avviklingen av eksamen på en campus fikk studenter som strøk på ordinær eksamen anledningen til å ta den opp i begynnelsen av september. Av de som gikk opp til ny eksamen besto syv studenter. Det betyr at etter dette besto 19 av 54 studenter. Det gir en strykprosent på 65 prosent.

Strykprosenten ved HSN er samsvarende med strykprosenten på landsbasis. HSN er ikke fornøyd med at såpass få besto forkurset. Vi vil forbedre informasjonen og markedsføringen av kurset slik at kandidatene er mer klar over hva som kreves for å bestå forkurset.

Rekrutteringsstillinger - lærerutdanning

Det ble tildelt kr 2 338 000,- for restfinansiering av 6 rekrutteringsstillinger tildelt for 2016 med en 1/3 årsvirkning. Fem av stillingene ble tilsatt i 2016 og stipendiatene startet opp høsten 2016. For den siste stillingen ble oppstartsdato 01.01.2017

Studietilbud tilknyttet helse og IKT

Fakultet for helse- og sosialvitenskap har høsten 2016 tilbudt utdanningen «Helse- og velferdsteknologi i samhandling og omsorg» (15 sp) ved Vitensenteret helse og teknologi, studiested Drammen. Utdanningen ble introdusert på masternivå i 2013, og ble først finansiert med egenbetaling. Det har senere blitt utviklet et parallelt tilbud på bachelornivå, for å imøtekomme kommunal sektors behov for å heve kompetansen også for medarbeidere med bakgrunn som hjelpepleiere, helsefagarbeidere eller tilsvarende. De tildelte studieplassene ble høsten 2016 benyttet til denne utdanningen, med henholdsvis seks studenter på bachelornivå og 14 studenter på masternivå. Tilsvarende studium tilbys i vårsemesteret 2017. Tildeling av studieplassene følges opp med utvikling av «Digital helse og velferd» (60 sp) som fordypningsprofil på masterutdanningen i klinisk helsearbeid. Nyutviklede kursmoduler i «Digital helse og velferd» tilbys fra høsten 2017. Det legges opp til koordinering med et planlagt mastertilbud innen informasjonssystemer ved Handelshøgskolen HSN. Forskere fra vitensenterets tverrfaglige forskerteam for e-helse og velferdsteknologi er ansvarlige også for den masterutdanningen.

3.5. Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter

Samfunnsmålet for alle bygge- og campusutviklingsprosjekter ved HSN er å bidra til et mer attraktivt studiested og en mer attraktiv arbeidsplass for de ansatte. Det styrker HSN sin posisjon i å rekruttere gode studenter og godt kvalifiserte medarbeidere.

Ombygging biblioteket campus Bø

Biblioteket sto ferdig til studiestart 2016. Samfunnsmålet om et mer attraktivt studiested der biblioteket motiverer for læring med mange flere åpne studentarbeidsplasser er til fulle nådd da langt flere studenter arbeider i biblioteket i dag enn tidligere.

Nytt studenthus campus Porsgrunn

Høgskolen overtar det nye studenthuset 1. februar 2017. Målet er at det skal være et kraftsentrum for studentsosial virksomhet og en viktig læringsarena for studentane. Høgskolen samarbeider med studentsamskipnaden i Sørøst-Norge om å bidra med utstyr i studenthuset og å støtte studentene når de nå skal etablere sin nye base.

Simuleringscenter for sykepleierutdanningen campus Porsgrunn

Det nye simuleringscenteret vil stå ferdig til studiestart 2017. Målet for senteret er at tilfredse studenter lærer mer og at kompetansen på nye praksiser øker blant sykepleiere i Grenland. Høgskolen har parallelt med byggeprosjektet et prosjekt som i samarbeid med regionen å investere fire millioner kroner i utstyr i simuleringscenteret.

Nybygg campus Ringerike

I 2016 har styret vedtatt at ett bygg skal rives og nytt bygg reises. Dette skal gi studiestedet et løft og binde de ulike nivåene sammen på en god måte. Oppdragsbrevet er sendt til Statsbygg og søknad om godkjenning er sendt til Kunnskapsdepartementet.

Campus Kongsberg

HSNs nye anlegg i KRONA ble tatt i bruk til studiestart i 2015. Erfaringer fra tre semester ved dette sambruksbygget har nå blitt samlet. Selv om bygget har enkelte begrensninger kapasitetsmessig har HSN fått et anlegg med oppgraderte laboratorier til fagmiljøene innenfor optometri og teknologi.

HSNs studenter og elever ved fagskolen Tinius Olsen har sambruk av enkelte laboratorier. Fagbiblioteket har hatt en dobling av besøkene fra 2014 til 2016. Det har vært arrangert åpen dag i Krona med stort antall besøkende i tillegg til at både kinoen og musikkteateret rapporterer om sterk økning av publikummere.

3.6. Utviklingsavtalen

I 2016 forhandlet virksomheten frem en utviklingsavtale med KD. Det vises til målområdene HSN digital, HSN partnerskap og HSN profesjon. Prosjektene etableres formelt fra 1. januar 2017 og vil inngå i årsrapport 2017 – 2018.

4. Styring og kontroll i virksomheten

4.1. Rapportering om styring og kontroll:

Styring og kontroll i virksomheten.

HSN har gjennom 2016 erfart at det i tidligere HiT og HBV har vært arbeidet noe ulikt når det gjelder styring og ledelse. Det ble derfor igangsatt et arbeid for å etablere et enhetlig og helhetlig system for virksomhetsstyring. Ambisjonen var å sikre at de ulike elementene i høyskolens styringssystemer henger godt sammen i format og innhold. Det er allerede etablert et rammeverk som viser hvordan de ulike elementene skal forholde seg til hverandre, men det må gjennomføres et større revisjonsarbeid av eksisterende strategier for å unngå det som i dag fremstår som overlappinger mellom disse. Antall virksomhetsmål må reduseres og det må også etableres et antall styringsparameter som kan tydeliggjøre høyskolens prioriteringer og ambisjonsnivå samt gjøre oss i stand til å monitorere hvorvidt tiltakene som er knyttet til virksomhetsmålene har ønsket effekt. Arbeidet videreføres i 2017.

Overordnet vurdering av internkontroll

Det vises til økonomireglementets § 4 og 14 og bestemmelser i pkt 2.4 om internkontroll. HSN har i sin etablering vektlagt arbeidet med hensiktsmessig organisering, klare ansvarsforhold og godt samarbeid som viktige forutsetninger for arbeidet med internkontroll. Et slikt perspektiv er helt nødvendig i en organisasjon med åtte campus i tre fylker, der avstanden mellom campusene er så stor at daglig direktekontakt mellom ledere og medarbeidere ikke er gjennomførbart.

Samhandling blir derfor et stikkord for god internkontroll. Et virkemiddel for å sikre god samhandling har vært arbeidet med å opprette et sikkerhets- og beredskapsutvalg, som formelt nedsettes primo 2017. Utvalget skal samkjøre planer og behandle avviksrapporter som overlapper flere ansvarsområder. Høgskolens erfaring er at dette er et godt tiltak for å koordinere forhold som har med internkontroll å gjøre.

Høgskolen har gjennomført HMS-gjennomgang av laboratorier og verksteder for å sikre at all virksomhet er i henhold til krav og forskrifter. Avvik er lukket og høgskolens ansvarlige er av den oppfatning at HSN i 2016 fulgte opp pålagte forskriftskrav.

På beredskapsfeltet har HSN styrket sitt samarbeid med Politiet/PST. Samarbeidet har bidratt til økt fokus på radikaliseringsproblematikk. HSN har også styrket oppfølgingen av egne utvekslingsstudenter. Det er i løpet av 2016 gjennomført flere øvelser på campusene jf. avsnitt om samfunnsikkerhet og beredskap.

HSN foretar risikovurderinger, men må etablere nytt felles system for risikovurderinger i ny virksomhet. HSN mener å oppfylle kravene til styring og kontroll. Det foreligger ikke merknader fra Riksrevisjonen i siste revisjonsbrev. Vedtatt organisasjonsstruktur med etablerte fellestjenester for forvaltningsområdene, linjeføring, fullmaktstruktur, kompetanse og kapasitet har bidratt til en tilfredsstillende robust organisasjon og en virksomhet som støtter opp under målsettingene om en god internkontroll.

Styret påser at høgskolen har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til omfanget og arten av HSNs virksomhet. Det er ikke avdekket økonomiske misligheter i 2016. Internkontrollen og systemene omfatter også verdigrunnlag og etiske retningslinjer for FoU-aktiviteten mv. HSN foretar risikovurderinger, men må etablere nytt felles system for risikovurderinger i ny virksomhet.

Høgskolens styringsmodell er basert på målstyring, med basis i nasjonal målstruktur med sektormål og styringsparametere som fastsatt av Kunnskapsdepartementet. Høgskolens strategiske planverk

med underliggende utviklingsplaner er forankret i føringene fra Kunnskapsdepartementet. Risikovurderinger er foretatt på virksomhetsmål-nivå.

Styret og institusjonens administrasjon har hatt fokus på å utvikle den interne kontrollen knyttet til finansiell rapportering, herunder kontrollmiljøet, risikovurdering, kontrollaktiviteter, informasjon og kommunikasjon og oppfølging. Styret har behandlet institusjonens økonomiske stilling, eksternt- og internregnskapet med risikovurdering hvert tertial for godkjenning av regnskapet som rapporteres til Kunnskapsdepartementet. I tillegg behandler styret saker om institusjonenes økonomiske stilling ved behov og i enkeltsaker hvor risiko foreligger. Internt i organisasjonen er det implementert månedlig rapportering for budsjettansvarlige.

Kort om internrevisjon

Begrunnet i HSNs størrelse og kompleksitet vedtok HSN å etablere en internrevisjon. Vedtaket ble oversendt Kunnskapsdepartementet sommeren 2016. Internrevisjonen etableres sammen med ny organisasjonsstruktur fra 1. januar 2017 og det legges fram forslag til internrevisjonsplan for styret i mars. Det er ansatt en internrevisjonssjef som rapporterer funksjonelt til styret og administrativt til rektor. Modellen for internrevisjonen innebærer kjøp av eksterne internrevisjonstjenester som forventes avklart utover i 2017 i påvente av nasjonal anbudskonkurranse i regi av Statens innkjøpsordning.

Det er høyskolens vurdering at en i 2016 samlet sett har hatt god internkontroll i virksomheten.

4.2. Effektivisering

Det har vært krevende for HSN å kartlegge og gjennomføre målrettede effektiviserings- og avbyråkratiserende tiltak i 2016. Dette skyldes at høyskolen har vært midlertidig organisert i driftsområder som har avspeilet struktur fra de tidligere institusjonene, samtidig som man har arbeidet med utvikling av ny organisasjonsstruktur, arbeidsdeling og rutiner som gjøres gjeldende fra 1. januar 2017.

Det har vært fokus på effektivisering og avbyråkratisering (forenkling) i utvikling av saksflyt, arbeidsdeling og rutiner som skal gjøres gjeldende i ny organisasjon. Bruk av digitalisering innenfor administrasjon og forvaltning har vært fremtredende i utviklingsarbeidet. Dette er også naturlig da HSN er en flercampusinstitusjon med 8 campus fordelt på tre fylker.

Styret ga føringer om at de økonomiske rammene og ressursene for administrasjon og forvaltning ikke skulle øke i den nye fusjonerte institusjonen. Administrative fellestjenester har reelt sett hatt reduserte rammer i 2016 (nominell økning i budsjetttrammen på 1,3 prosent fra 2016 til 2017).

Relativt sett så har andelen administrative årsverk blitt redusert i 2016. I 2015 var det 2,19 faglige pr administrativt årsverk, dette forholdstallet økte til 2,23 i 2017. Beregningen er gjort ved å slå sammen de tidligere institusjonene i 2015 og sammenlignet med HSN i 2016. Forholdstallene består av undervisnings- forsknings- og formidlingsstillinger fordelt på administrative stillinger (alle finansieringskilder). I forhold til faglig vekst innebærer dette en relativ reduksjon på inntil 8 administrative årsverk.

I desember 2016 i forbindelse med styrets behandling av neste års budsjett ble det introdusert og vedtatt en tiltaksplan for å arbeide mer målrettet med effektiviserings- og avbyråkratiseringstiltak fra 2017. Tiltaksområdene omhandler:

- Administrative kostnader og årsverk
- Investeringer og påkostninger
- Campusutvikling og arealeffektivisering
- Studieporteføljeutvikling
- EU prosjekter
- Oppdragsprosjekter

Tiltaksområdene følges opp med operasjonaliserte tiltak i forbindelse med styrets behandling av revidert budsjett 2017. Det er igangsatt et prosjekt for å redusere administrative kostnader. Mål og resultatindikatorer er utformet og skal følges opp fremover. Da ny helhetlig organisasjonsstruktur er virksom fra 1. januar 2017 er det etablert rutiner for å sikre helhetlig koordinering og prioritering for å håndtere naturlig avgang og rekruttering innenfor administrative stillinger.

Arbeidet med effektivisering innenfor administrative prosesser vil også forankres inn mot målområde 1 HSN Digital i utviklingsavtalen som høyskolen har inngått med Kunnskapsdepartementet.

4.3. Sikkerhet og beredskap

1. Gjennomføring/revidering av ROS-analyse i 2015 eller 2016.

Det er ikke gjennomført fullskala ROS-analyse for Høgskolen i Sørøst-Norge i 2016. HSN har imidlertid fulgt opp ROS arbeidet fra de tidligere høyskolene ved å utvikle dokumentasjonen på det arbeid som er gjort ved bruk av ROS verktøyet i Kunnskaps-SIM. Høsten 2015 ble det gjennomført en overordnet ROS-analyse for sammenslåingen av IT-systemene ved de to tidligere høyskolene. Analysen ble behandlet av ledelsen og la føringer for arbeid og tiltak i 2016. Det ble ikke gjennomført ny overordnet ROS-analyse i 2016, men det er planlagt i 2017.

2. Gjennomføring og evaluering av kriseøvelse.

Det er gjennomført lokale kriseøvelser og høyskolen har sammen med politiet gjennomgått de fleste campus i lys av politiets PLIVO arbeid. Politiet har videre gjennomført en større øvelse i høyskolens lokaler campus Vestfold. Også her ble det fokusert på PLIVO. Sentral beredskapsstab har kun vært informert om opplegget uten løpende praktisk øvelse.

3. Virksomhetens oppfølging av de fem tiltaksområdene i Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen, herunder beskrivelse av virksomhetens styringssystem for informasjonssikkerhet

Tiltaksområde 1 Styring og kontroll

Styret vedtok ultimo 2016 policy for informasjonssikkerhet som blant annet beskriver ansvar og roller for informasjonssikkerhet i hele organisasjonen. Her er lederansvaret, ansvarsprinsippet og risikostyringsprinsippet gjort klart. En informasjonssikkerhetsansvarlig er utpekt fra 1. januar 2017 for å utøve daglig arbeid med informasjonssikkerhet, og policy inneholder også et punkt om

utnevne i rollen som personvernombud. Policy kapittel 3.2 beskriver virksomhetens mål og strategi for informasjonssikkerhet. På grunn av fusjonen begrenset øvrig arbeid seg til planlegging:

Et ledelsessystem for informasjonssikkerhet blir etablert i 2017. Systemet blir basert på ISO 2700X, Uninetts anbefalinger og praksis og samarbeid i sektoren. Systemet vil integreres i virksomheten sammen med arbeidet innen HMS og sikkerhet og beredskap. Et sikkerhets- og beredskapsutvalg som omfatter intern styring av HMS, sikkerhet og beredskap og informasjonssikkerhet opprettes våren 2017. De fleste medlemmene i utvalget sitter i ledelsen og utvalget rapporterer til rektor (og dermed styret) og til ledelsens gjennomgang, noe som vil bidra til å forankre internkontrollen i virksomhetens helhetlige styringssystem, jamfør eForvaltningsforskriften § 15.

Tiltaksområde 2 Sikkerhet i digitale systemer og tjenester

I fusjonsåret 2016 ble tiltaksområdet varetatt særlig i prosjektet «Administrative systemer - sikker drift» (se punkt 1 over).

Det er et særskilt mål for informasjonssikkerhetsarbeidet i 2017 å systematisk samordne sikkerhetsarbeidet med aktivitetene i IT-avdelingen og i prosjektet HSN Digital, særlig ved å gjennomføre ROS-analyser når tjenester skal utvikles. (Se også kommentarene om overordnet ROS-analyse og ROS-metodikk ved høyskolen, over).

Tiltaksområde 3 Digital beredskap

HSN er oppmerksomme på tiltaksområdets betydning. I 2016 var fokus etableringen av robuste IT-løsninger, jamfør fusjon.

I 2017 vil en overordnet ROS-analyse avgjøre prioriteringen av arbeidet med beredskapsplaner og øvelser på området.

Tiltaksområde 4 Nasjonale felleskomponenter

I 2016 fulgte enhetene selv opp forholdet til nasjonale felleskomponenter, med intern koordinering i prosjektet «Administrative systemer - sikker drift» (se punkt 1 over).

Det bør være et særskilt mål for sikkerhetsarbeidet i 2017 å etablere en systematisk oversikt over hvilke systemer, datakilder og felleskomponenter høyskolen benytter, inkludert oversikter over hvilke data som behandles, risiko involvert og hvem som har tilgang.

Tiltaksområde 5 Kunnskap, kompetanse og kultur:

For 2016 vises til punkt 1 over, om risiko. IT-avdelingens kompetanse på systemene ble ytterligere styrket ved fusjon og konkret arbeid med sammenslåing av systemene. Videre gjennomførte informasjonssikkerhetsansvarlige et kurs i risikostyring etter ISO 27005.

Det er et ønske i HSN å utvikle sikkerhetskulturen videre, både ved interne tiltak forankret i virksomheten samt via deltagelse i samarbeidsprosjekter i sektoren, blant annet «sikresiden.no» i 2017.

4.3.1. Styringssystem for informasjonssikkerhet:

Er det innført en rutine for melding og håndtering av avvik og sikkerhetsbrudd (jf. personopplysningsforskriften § 2-6), og er de viktigste avvikene behandlet i ledelsens gjennomgang?

Nei. Det fantes løsninger for avvik og sikkerhetsbrudd i de to tidligere institusjonene, men disse skal samordnes slik at avvik kan behandles helhetlig i ledelsens gjennomgang i desember 2017. Dette er forankret i policy k. 3.2 og i mandatet for utvalget for sikkerhet og beredskap.

1. Hvorfor ROS-analyse i 2015 eller 2016 ikke er gjennomført/revidert og presentasjon en forpliktende plan for når og hvordan tiltaket skal gjennomføres.

- a. **Begrunnelse for hvorfor ROS-analyse i 2015 eller 2016 ikke er gjennomført/revidert.**

Høgskolen i Sørøst-Norge ble til ved fusjon mellom Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Høgskolen i Telemark fra og med 1.1.2016. Dette faktum påvirker i høy grad beredskaps og sikkerhetsrapporteringen for perioden 2015 og 2016.

Høsten 2015 ble brukt for å harmonisere de to organisasjonenes planverk fram til et midlertidig planverk som skulle gjelde fra 1.1.2016. Ved harmoniseringen ble det lagt til grunn et risikoarbeid knyttet til fusjonen utarbeidet til det

administrative fusjonsprosjektet «Sikker drift». Midlertidig plan har fungert etter hensikten i 2016 og ble revidert ved inngangen til 2017 og vil videreutvikles i 2017. Arbeidet med sikkerhet og beredskap er et av de områdene som sterkest er preget av det pågående fusjonsarbeidet. Dette gjelder både for 2015 og 2016. Det var per 1.1.2016 ikke ansatt fast ledelse ved HSN ut over rektor selv. Resten av lederkorpset var midlertidig innplassert og ble først ansatt helt mot slutten av 2016. En gjennomgang av risiko med et midlertidig mannskap som i mange tilfelle ikke skulle fortsette i stillingene ble ansett som svært krevende når disse i tillegg hadde tilstrekkelig med andre oppgaver knyttet til fusjonen.

b. Presentasjon en forpliktende plan for når og hvordan ROS-analyse skal gjennomføres.

Det vil bli gjennomført en overordnet ROS-analyse for HSN i løpet av 2017 med høyskolens ledergruppe. Den overordnede ROS-analysen skal, iht. mandat for beredskaps- og sikkerhetsutvalg, årlig legges frem for utvalget og rapporteres til rektor og styret.

2. Gjennomføring av kriseøvelser i 2017

Et sikkerhets- og beredskapsutvalg som omfatter intern styring av HMS, sikkerhet og beredskap og informasjonssikkerhet opprettes våren 2017 (ref. Tiltaksområde 1 Styring og kontroll). Utvalget skal iht. mandat få seg forelagt og godkjenne øvelsesplaner for sikkerhet- og beredskapsøvelser og årlig overordnet ROS-analyse innenfor informasjonssikkerhet, HMS og beredskapsarbeidet.

Det daglige arbeidet med sikkerhet- og beredskap angår alle medarbeidere og ansvaret følger den ordinære linjeorganiseringen, men av hensyn til stedlig tilgjengelighet ledes de lokale krisestabene av driftssjef ved de enkelte campus. I HSNs sentrale krisestab er direktør for infrastruktur operativ leder og personal og organisasjonsdirektør vara.

En fagleder beredskap er utpekt fra 1. januar 2017 for å ivareta det koordinerende beredskapsarbeidet med informasjon og opplæring samt kontinuerlige forbedring i daglig arbeid med beredskap. Det vil minimum bli gjennomført en øvelse med evaluering for alle de åtte lokale krisestabene og den sentrale krisestaben i 2017.

4.4. Brukerorientering

I UH-sektoren er det vanskelig å gjøre en enkel avgrensning av hvem som er brukere ettersom virksomhetene har en svært bred kontaktflate mot samfunnet som omgir oss. Likevel kan vi noe forenklet si at de viktigste brukerne er våre studenter, samt det samfunns og arbeidsliv vi forsker sammen med og utdanner kandidater til.

Studenter

Høgskolens fokus på brukerorientering har økt de senere årene. Det mest gjennomgripende systematiske tiltaket på dette området er kvalitetssystemet og generering av årsrapport for kvalitet. Studentene trekkes her inn direkte gjennom digitale spørreundersøkelser, og de bidrar også indirekte gjennom sine tillitsvalgte i arbeidet med emne og programevalueringer.

Høgskolen vektlegger også samarbeidet med studentene på mer organisatorisk nivå, gjennom administrativ driftstøtte til studentparlamentet og strukturert samarbeid med studentorganisasjonene. Det organisatoriske forankringspunktet mellom studentene og HSN-organisasjonen er viserektor for utdanning.

Høgskolen legger betydelig innsats i oppfølgingen av studiebarometeret, både for å få høyest mulig svarprosent, slik at resultatene blir reliable/valide. Men resultatene fra studiebarometeret utgjør også en vesentlig del av underlaget for strategiske vurderinger i HSN.

Av andre tiltak nevnes også kandidatundersøkelsene som bla. kartlegger våre kandidaters attraktivitet i arbeidsmarkedet.

Samfunns og arbeidsliv

På institusjonelt nivå gjorde styret to vesentlige organisatoriske grep for å styrke kontaktflaten mot «brukerne». Prorektor ble gitt et dedikert ansvar for samfunnskontakt. Under prorektor er det dessuten etablert et nettverk av campusansvarlige som skal ivareta disse hensynene. I tillegg ble kommunikasjonsavdelingen løftet til nivå to slik at kommunikasjonssjef inngår i ledermøtene. Konkret arbeides det nå også med å etablere et institusjonelt råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA).

På fakultetsnivå ivaretas brukerorienteringsperspektivet på ulikt vis. Det er etablert flere «advisory-boards», der faglig ledelse møter representanter for de viktigste samarbeidsaktørene i arbeidslivet. I alle lærerutdanningene er det samarbeid mellom høyskolen og yrkeslivet om praksisopplæringen for studentene. Praksisavtalene regulerer samarbeidet og ved høyskolen er det jevnlig møte mellom fakultetsledelsen og skoleeier, fylkesmannsembetet, fagorganisasjonene og KS. Videre er det jevnlig møter mellom studieledelsen og rektorer, styrere og praksislærere ved praksisskoler og –barnehager og mellom fagpersonalet og den enkelte praksisskole/-barnehage.

4.5. Panoramastrategien

Som nevnt i kapittel 3.2 har HSN i 2016 utformet en egen strategi for internasjonalisering, som skal følges opp de kommende årene. Som en del av denne strategien, vil høyskolen stake ut sentrale samarbeidspartnere for videre satsinger, og KDs Panoramastrategi med fokus på BRIKSJ-landene vil stå sentralt i dette. Som oversiktene under viser, har HSN lyktes i å etablere enkelte gode prosjekter som har fått gjennomslag innenfor UTFORSK-programmet, i samarbeid med institusjoner i Brasil og Kina. Høyskolen har imidlertid et større behov for å arbeide systematisk med å bygge opp flere og sterkere satsinger mot disse landene, noe som kan gjøres innenfor allerede eksisterende avtaleverk, og å tilby insentiver for i sterkere grad å stimulere fagmiljøene til utvikling av nye samarbeidsprosjekter i disse landene. HSN har flere sterke partnere i Brasil, Kina, Japan, India og Sør-Afrika hvor det er aktivitet i form av allerede etablert prosjektsamarbeid og/eller studentmobilitet:

Panorama-strategien		
BRASIL	UTFORSK-CAPES prosjekt	I samarbeid med UERJ + Statemilitarycollege, Rio
KINA	UTFORSK langsiktig prosjekt	HuazhongUniversity of Science and Technology, Hubei University, Harbin Institute of Technology, HuazhongAgricultural University
KINA	Sommerskolesamarbeid og studentmobilitet	I samarbeid med China ThreeGorgesUniversity

INDIA	Kortere mobilitetsopphold UT Phd-mobilitet INN	I samarbeid med Sabithrivai Phule Pune University
SØR- AFRIKA	Mobilitetsopphold for utreisende studenter. HSN har sendt studenter fra helsevitenskap, statsvitenskap og økonomi/ledelse til Sør-Afrika i 2016.	I samarbeid med Nelson Mandela Metropolitan University
JAPAN	Mobilitetsavtaler for gjensidig utveksling av studenter. HSN har mottatt japanske studenter i 2016.	I samarbeid med Tokyo Metropolitan og Shiga University
	Mobilitetsopphold for ansatte	En HSN-ansatt på et lengre forskningsopphold ved Waseda Universitet i Japan i 2016/17.

4.6. Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

Stillingskategori totalt og andel kvinner (DBH 2016)

Stillingskategori	2016	
	Årsverk totalt	Prosent kvinner
Professor	100,8	27,5
Professor II	9,8	30,6
Dosent	16,7	35,9
Førsteamanuensis	222,18	49,6
Førstelektor	88,15	47,4
Høgskoledosent	2	0
Høgskolelektor	352,06	61,3
Stipendiat1378 (interne)	4	50
Stipendiat1017	96,25	49,1

Tabellen over viser at HSN har god kjønns sammensetning blant førsteamanuenser, førstelektorer og stipendiater hvor andelen kvinner er henholdsvis 49,59 prosent, 47,36 prosent og 50/49,14

prosent. Det er imidlertid en skjev kjønns sammensetning på dosent- og professornivå. Andelen kvinnelige professorer ved HBV i 2015 var på 32,43 prosent, men andelen har sunket til 27,53 prosent som en følge av fusjonen med HiT. Høgskolen er klar over denne skjevheten og det vises til kapittel om planer om strategisk satsning for å øke andelen kvinnelige professorer.

HSN hadde i 2016 dobbelt opp med toppledere og mellomledere på de fleste områdene grunnet fusjonen. Andel kvinnelige toppledere og mellomledere gir derfor ikke et korrekt bilde på kjønns sammensetningen på ledernivå i organisasjonen, og HSN velger derfor ikke å rapportere på dette. Institusjonen ser imidlertid at andel kvinner i lederstillinger på nivå 2 er lavere enn ønskelig og vil framover fortsatt ha fokus på dette og det vises til planer for 2017.

Kjønnsbalansen totalt i institusjonen og fordelt på stillingskategoriar (01.10.16)

Stillingsgrupper	2016	
	Årsverk totalt	Prosent kvinner
Administrativstillinger	424,4	70,0
Andrestillinger(lærlinger)	18,0	-
Drifts- og vedlikeholdsstillinger	44,4	68,6
Støttstillinger for undervisning	98,5	30,9
Undervisnings, forskings og formidlingsstillinger	946,5	49,8
Totalt	1 531,7	54,2

Det er forholdsvis lik kjønnsbalanse i undervisnings- forsknings- og formidlingsstillingene med en kvinneandel på 49,8 prosent. Det er en større andel kvinner i administrative stillinger, drifts- og vedlikeholdsstillinger.

Kjønnsdelt statistikk over arbeidstid, heiltid og deltid (DBH 0.1.10.2016)

	Kvinner	Menn	Totalt

	2016	2016	2016
Heiltidstilsette	674	603	1277
Deltidstilsette	232	148	380

Det er 22,9 prosent ansatte som jobber deltid. Det er noe høyere andel kvinnelige deltidsansatte enn menn; 14 prosent kvinner og 8,9 prosent menn.

Gjennomsnittslønnen totalt og i ulike stillingsgrupper (2016)

	2016			
	Kvinner	Menn	Totalt	Lønn kvinner i prosent av menn
Undervisnings- og forskingspersonale	588 700	617 000	603 000	95
Teknisk-administrativt personale	465 000	505 000	477 800	92
Leiarstillingar	715 100	771 600	745 100	93
Professor	791 400	776 100	780 400	100
Førsteamanuensis	631 600	628 300	629 800	101
Førstelektor	635 900	634 200	635 000	100
Høgskolelektor	568 000	581 200	572 900	98
Saksbehandlarar	472 300	518 400	481 600	91
Bibliotekstillingar	478 400	478 500	478 500	100
Ingeniørstillingar	509 400	502 300	503 400	101
Reinhold/drift	357 300	395 200	368 700	90

Tabellen ovenfor viser at menn i stillingsgruppen undervisnings- og forskerstillinger sett under ett har en høyere gjennomsnittslønn enn kvinner. Det er likevel små lønnsforskjeller innad i hver enkelt stillingskode. Noe av forklaringen er at det er flere menn enn kvinner i de høyere stillingskodene (eks. professor), og flest kvinner i stilling som høgskolelektor.

Det samme er tilfelle innenfor saksbehandlerstillinger og renhold/drift, der det er langt flere kvinner ansatt i de lavere lønnede stillingskodene.

Statistikk over sykefraværet fordel på kjønn (2016)

	2014	2015	2016
Menn	HiT 2,5 HBV 2,1	HiT 2,7 HBV 2,1	HSN 1,9
Kvinner	HiT 5,9 HBV 5,5	HiT 4,4 HBV 5,4	HSN 4,9
Totalt	HiT 3,6 HBV 4,1	HiT 3,6 HBV 3,9	HSN 3,6

Sykefraværet ved HSN i 2016 totalt sett har vært lavt med 3,6 prosent. Det er noe høyere for kvinner enn menn, men det har vært en positiv nedgang i sykefraværet for kvinner (Telemark) fra 2014.

Rekruttering

HSN opplever å ha god tilgang på dyktige kandidater til utlyste stillinger, og det synes som om institusjonen er attraktiv og konkurransedyktig. Enkelte fagmiljøer har utfordringer med å tiltrekke seg kandidater med førstekompetanse. Bevissthet rundt dette og en framtidrettet plan vil bidra til å styrke rekrutteringen i undervisnings- og forskerstillinger. Blant teknisk- og administrative stillinger opplever HSN å få mange dyktige søkere på utlyste stillinger.

I henhold til tildelingsbrevet for 2017 skal institusjonen legge til rette for at akademia blir mer mangfoldig. HSN har 66 lederstillinger pr dags dato i 2017 med personalansvar på nivå 1,2, 3 og 4. Blant disse er 30 kvinner som utgjør en kvinneandel på 45,5 prosent. Totalt sett er det en god kjønns sammensetning blant lederen i HSN. Utfordringen er på toppledernivå hvor kvinneandel er lav og kun to av tolv ledere på dette nivået er kvinner.

HSN har etablert et likestilling- og inkluderingsutvalg som vil jobbe aktivt og systematisk for å øke mangfoldet ved HSN, samt være et rådgivende organ ovenfor ledelsen i spørsmål knyttet til dette. Utvalget skal på vegne av HSN, utarbeide en handlingsplan med tiltak knyttet til blant annet å få økt andel kvinner i topp- og førstestillinger. HSN viderefører et revidert førstelektorprogram som

springer ut av programmer som begge de to tidligere høyskolene har hatt. Programmet har som mål å øke andelen ansatte med førstekompetanse. HSN vil i tillegg videreføre de skjerpede kravene om førstekompetanse ved tilsetting.

Lønnsforskjeller blant kvinner og menn i undervisning- og forskerstillinger er utfordringer HSN ønsker å se nærmere på. I lønnsoppgjøret for 2016 hadde HSN et særlig fokus på å utjevne ubegrunnede lønnsforskjeller som oppstod som en følge av fusjonen. De to tidligere høyskolene hadde hatt en ulik lønnspolitikk som bidro til utilsiktede skjevheter ved etableringen av HSN. I lønnsoppgjøret var det også fokus på lønnsnivået mellom kvinner og menn. Dette vil det fortsatt være fokus på fremover slik at utilsiktede lønnsforskjeller mellom kjønnene i de ulike stillingskodene jevnes ut.

HSN fører kvartalsvis statistikk over sykefraværet. Fravær er et tema på hvert møte i hovedarbeidsmiljøutvalg som innebærer at både arbeidsgivere og arbeidstakere har en felles forståelse for utfordringer knyttet til sykefraværet. I de enhetene som har høyt sykefravær eller hvor sykefraværet stiger, gis det støtte fra personal- og organisasjonsavdelingen til oppfølging av langtidssykemeldte. HSN har også inngått avtale om bedriftshelsetjeneste og disse vil også bistå ved behov.

Det planlegges lederopplæring og lederutvikling i 2017 hvor en av målsettingene er å dyktiggjøre ledere i forhold til tilrettelegging, oppfølging og håndtering av kompliserte personalsaker.

5. Vurdering av framtidsutsikter

5.1. Omtale av framtidsutsikter

Faglige ambisjoner

Styret har vedtatt ny strategisk plan for 2017 – 2021. Strategien beskriver HSNs framtidsutsikter og ambisjoner. Styret har videre vedtatt strategiske planer for Porteføljeutvikling og utdanningskvalitet, Forskning og faglig utviklingsarbeid Samfunnsforankring og Internasjonalisering. De fire planene definerer HSNs målområder (institusjonens operasjonalisering av sektormålene) og mål (virksomhetsmål). Til hvert mål er det utarbeidet strategier/tiltak.

Visjon

HSN skal være regionalt forankret og internasjonalt konkurransedyktig

HSN er et internasjonalt orientert, regionalt forankret og entreprenørielt universitet. Universitetet har høy internasjonal kvalitet, sterke arbeidsfellesskap og samfunns- og næringsliv som nær samarbeidspartner. Studentene møter innovative undervisningsformer og utfordrende studier tett koblet til samfunnets krav og behov. De lærer å mestre et samfunn og arbeidsliv i endring. Gjennom profesjonsrettet, arbeidslivorientert og samfunnsrelevant forskning og utdanning bidrar HSN med kunnskap og kompetanse til å løse verdens klima-, energi- og fattigdomsutfordringer, sikre velferdsstatens bærekraft og styrke livskvalitet og mellommenneskelige relasjoner i en globalisert verden.

Verdier

- Nær og tilgjengelig - tett på studenter, arbeidsliv og lokalmiljø
- Nyskapende og ærgjerrig - høye krav til studenter og ansatte
- Relevant og tydelig - bidrag som teller og tilstede i de viktige samfunnsdebattene

Gjennom profesjonsrettet, arbeidslivorientert og samfunnsrelevant utdanning og forskning bidrar HSN til utviklingen av et bærekraftig kunnskapssamfunn. HSN fremmer dannelse, kritisk tenkning og lærer studentene å ta ansvar i det globale samfunn.

HSN bidrar til å forme omgivelsene ved å være tett på arbeids- og samfunnslivet. Samarbeid på tvers av fag og studiesteder ligger til grunn for alle ambisjoner, planer og aktiviteter. Studentene møter ansatte som både utfordrer og støtter dem i læringsprosessene. Våre verdier tar utgangspunkt i at kunnskap skal gi mot til å satse og kraft til å vokse.

Ambisjoner

HSN skal utmerke seg ved:	Derfor vil vi:
Regionale partnerskap som drivere for fag- og samfunnsutvikling	Fremme samspill mellom virksomheter, myndigheter og egne fagmiljøer i vår region.
Studenter som tar ansvar, fremmer nyskaping og fornyer det yrkes- og samfunnsliv de blir en del av	Møte studentene med et nært og innovativt læringsmiljø, og med høye krav til kunnskaper og ferdigheter
Studenter som kjenner høy grad av tilhørighet, trivsel og trygghet.	Utvikle campus som er sosialt inkluderende og kulturelt stimulerende
Ansatte som fremmer våre verdier gjennom samspill med lærings- og kunnskapsarenaer i og utenfor academia.	Ha ansatte som er tett på studentene og utfordrer etablert kunnskap, setter resonnement på prøve, stimulerer til nysgjerrighet og deltar i samfunnsdebatten
Studietilbud som er krevende og utvikler nyskapende og ansvarlige medborgere som former en bærekraftig framtid.	Sikre at studiene som tilbys kombinerer det praksisnære med kunnskap om globale utfordringer og perspektiver fra den internasjonale kunnskapsfronten.
Forskning og forskerutdanning som er internasjonalt konkurransedyktig, praksisnær, profesjonsrettet, støtter opp om det grønne skiftet og setter premisser for samfunnsutviklingen.	Drive forskning som sikrer kvalitet i utdanningene, gjennomføres itverrfaglige fellesskap og i tett samspill med et bærekraftig arbeids- og samfunnsliv.

Utviklingsavtale med departementet

HSN har i tillegg inngått utviklingsavtale med KD med tre målområder: HSN Digital, HSN Partnerskap og HSN Profesjon:

Målområde 1: HSN-digital (digital intern og ekstern integrasjon)

HSN skal utvikle integrerende digitale arbeids- og læringsformer som knytter ansatte og studenter på de 8 campusene til én virtuell campus; HSN e-campus, og som knytter virksomheten til samarbeidspartnere og omverden.

Målområde 2: HSN-partnerskap (samarbeid med privat sektor)

HSN skal levere kandidater til arbeidslivet med oppdatert kunnskap og kompetanse for å styrke næringslivets globale konkurransekraft, for å bidra til langsiktig vekst og løse store samfunnsutfordringer. HSN skal videreutvikle og styrke samhandling og integrasjon med kunnskapsintensiv næringsliv for å ta fram nye arbeidsrettede utdanningsprogrammer og FoUI-aktiviteter.

Målområde 3: HSN-profesjon (samarbeid med offentlig sektor)

HSN Profesjon skal videreutvikle og styrke samarbeidet mellom høgskolen og praksisfeltet. Ny, relevant og forskningsbasert kunnskap for profesjonen og profesjonsutdanningen skal utvikles gjennom samarbeidet.

Utviklingsavtalene etableres formelt 1.1.2017 og vil inngå i årsrapporten for 2017 – 2018.

Økonomiske utsikter

Store deler av virksomheten har vært igjennom to fusjonsprosesser på kort tid. Det er vesentlig at arbeidet med å hente ut de synergiene som ble lagt til grunn for fusjonsprosessene nå får fokus. Fusjonen har vært kostnadskreven. Tildelte SAKSmidler som skulle bidra til å finansiere omkostninger knyttet til etableringen av HSN, er i sin helhet blitt trukket inn gjennom avbyråktatisering og effektiviseringsreformen. Fusjonskostnadene er således dekket over grunnbevilgningen. Det har gitt HSN en krevende driftssituasjon i økonomisk forstand.

5.1.1. Porteføljeutvikling og utdanningskvalitet

Mål 1

Videreutvikle studieporteføljen strategisk og bærekraftig i takt med samfunnets behov for kunnskap og kompetanse

Det er viktig for HSN å utøve tydelig utdanningsledelse for å sikre høy kvalitet, helhet og sammenheng i høgskolens studieportefølje, og foreta tydelige prioriteringer.

Tiltak:

- Modell for studieporteføljestyling («SEFØ-modellen») skal benyttes for å vurdere HSNs studieportefølje i forhold til strategi, bærekraft og videre prioriteringer. Med «studieportefølje» menes i denne sammenheng studietilbud som tilbys over tid. «Studieporteføljestyling» er de strategier, retningslinjer og kriterier som legges til grunn for utvikling, videreføring og eventuell utfasing og nedlegging av studier.
  - Strategisk betydning: Her vurderes arbeidslivets og samfunnets behov for arbeidskraft og regional og nasjonal arbeidsdeling
  - Etterspørsel: Her vurderes utdanningstrender og søkeres etterspørsel etter studiet. Alle studieprogram skal ha en referansegruppe med liknende studieprogram hvor man kan vurdere og evaluere hverandres studieprogram.
  - Faglig bærekraft: Her vurderes summen av kvalitet i forhold til HSNs syv kvalitetsdimensjoner: relevans, rammekvalitet, programkvalitet, læringsutbytter, undervisningskvalitet, kompetanse og relevans
  - Økonomisk bærekraft: Her vurderes hvordan inntektene står i forhold til utgiftene i studiet

Mål 2

HSNs utdanninger skal ha høy internasjonal kvalitet og inkluderende læringsmiljø

Det er viktig for HSN å ha høye ambisjoner på vegne av studentene, bruke studentaktive læringsformer og integrere studentene i det akademiske felleskapet.

Tiltak:

- Alle ansatte i undervisningsstilling ved HSN skal ha pedagogisk basiskompetanse og utdanningsfaglig kompetanse. HSN skal legge til rette for at alle fagansatte har denne formelle kompetansen i løpet av 5 år og få tilbud om videregående kurs.
- Læring skal være en studentaktiv prosess som fremmer refleksjon og selvstendighet.
- Studentene skal være aktive deltakere i fagmiljøet og ta ansvar for og styre egen læring. Studentene er en viktig læringsressurs for hverandre og deltar aktivt i undervisningen av sine medstudenter
- Lærerne tilrettelegger, veileder og støtter studentene i deres læringsprosess. Lærerne fremmer studentens læringsprosess underveis gjennom konstruktive tilbakemeldinger
- HSN skal innføre fagfelleordninger for studiene sine
- HSN skal utvikle et meritteringssystem som bidrar til at god undervisning verdsettes

Mål 3

HSNs kandidater har faglig dybde, tverrfaglig forståelse og internasjonalt perspektiv

Det er viktig for HSN at alle utdanninger skal sette kunnskap, erfaring og verdier i en tverrfaglig og internasjonal sammenheng.

Tiltak:

- Forskningsaktive ansatte skal delta i undervisningen på alle nivå
- Utdanningsprogrammene skal formidle anerkjent relevant og oppdatert forskningsbasert kunnskap fra nasjonale og internasjonale kilder
- Studentene skal involveres i FoUI-arbeid
- Alle studieprogram skal tydelig plassere kjernefagområdene i et internasjonalt perspektiv, bruke internasjonal forskning som del av pensum og inkludere vitenskapelig ansatte fra partnerinstitusjoner i undervisning, veiledning og FoUI
- Alle gradsgivende studieprogram skal tilrettelegge for et internasjonalt læringsmiljø og gjensidig studentutveksling gjennom egne mobilitetsvinduer i studieprogrammene, faglig forankrede avtaler og engelskspråklige semesterprogrammer
- HSN skal stimulere til gjensidig utveksling av ansatte, av kortere og lengre varighet, og, i tillegg til intern finansiering, aktivt ta i bruk stipendordninger, eksternfinansiering og incentivmidler

for ansattmobilitet som bidrar til å styrke og kvalitetssikre fagmiljøenes internasjonale samarbeidsrelasjoner innen undervisning, veiledning og FoUI

Mål 4

HSNs utdanninger skal styrke bruken av IKT for å øke tilgang til læring, utvikle fleksible læringsformer og øke studentenes læringsutbytte

Det er viktig for HSN at alle studenter møter aktiviserende og varierte lærings- og vurderingsformer, der digital teknologi tas i bruk

Tiltak:

- Alle fagansatte ved HSN skal få opplæring i og i større grad ta i bruk IKT og digital teknologi i undervisning, læring og vurdering for å utvikle relevante og varierte undervisnings- og vurderingsformer.
- HSN skal videreutvikle Teaching Learning Center (TLC) som støttetjeneste og fasilitator for utvikling av digitale undervisnings- og vurderingsformer spesielt, og veiledning i undervisningskompetanse generelt.

Mål 5

HSNs skal styrke samspillet mellom studenter og arbeidslivet

HSNs utdanninger skal være i tett samspill med samfunns- og næringsliv og stå frem som en sentral kunnskapstilbyder og drivkraft for vekst og utvikling

Tiltak:

- HSN skal legge til rette for at arbeids- og samfunnsliv er en læringsarena for våre studenter i utdanningsløpene
- HSN skal styrke kvalitet og kapasitet i praksisfeltet for våre studieprogram
- HSN skal utrede mulighetene for å kunne tilby arbeidslivspraksis i flere utdanningsløp
- HSN skal legge til rette for å kunne tilby internasjonal arbeidslivspraksis i samarbeid med partnerinstitusjoner, organisasjoner og bedrifter internasjonalt

- HSN skal legge til rette for økt bruk av prosjektoppgaver, bachelor- og masteroppgaver som er koblet opp mot arbeidslivet i utdanningsløpene
- HSN skal utvikle alumninettverk for studentene og styrke kunnskapen om og kontakten med arbeidslivet gjennom å utvikle en egen karrieretjeneste

5.1.2. Forskning og faglig utvikling (FoU)

Høgskolens ambisjon om å bidra til forskningsbasert arbeidslivs- og samfunnsutvikling tilsier tett kobling mellom forskning og faglig utviklingsarbeid. Faglig utviklingsarbeid er ofte en forutsetning for implementering og institusjonalisering av forskningsbaserte løsninger.

Høgskolens forskning og faglige utviklingsarbeid er internasjonalt konkurransedyktig og kjennetegnes av tett samspill med samfunns- og næringsliv, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Høgskolen prioriterer anvendt, profesjonsrettet og praksisnær forskning- og utviklingsarbeid innenfor prioriterte fagområder

Mål 1

Styrke rekruttering og FoU-basert utdanning

Det er viktig for HSN å rekruttere og beholde gode forskere som kan spille på lag med samfunns- og næringsliv.

Tiltak :

- Rekruttere de beste forskerne på høgskolens satsingsområder ved å tilby gode forsikringsvilkår
- Fremme karriereutvikling for de beste forskerne
- Fremme målrettede tiltak for å øke kvinneandelen i toppstillinger
- Rekruttere høyt kvalifiserte ph.d. - stipendiater
- Sikre at ph.d. - utdanningene bygger på solide fagmiljøer
- Ta i bruk nærings ph.d. og offentlig ph.d. ordningene.
- Sikre at alle stipendiater inngår i en forskergruppe
- Anvende høyt kvalifiserte veiledere

- Etablere profesjonelle administrative støttetjenester
- Forskningsaktive ansattes skal delta i undervisningen på alle nivå
- Utdanningsprogrammene skal formidle anerkjent relevant og oppdatert FoU-basert kunnskap
- Involvere studentene i forskning- og faglig utviklingsarbeid

Mål 2

Profilere gjennom å prioritere

Profilering handler om å etablere et attraktivt bilde i offentligheten. Derfor vil HSN videreutvikle sin FoU-profil og synliggjøre våre beste FoU-miljøer. Ved å prioritere noen fagmiljø vil HSNs faglige profil bli tydeligere i samsvar med forventningene om arbeidsdeling og samarbeid i sektoren.

Tiltak :

- Prioritere forskning og faglig utviklingsarbeid som bygger opp under høgskolens hovedprofil og utdanningsprogrammer
- Identifisere og utvikle satsingsområder og tverrfaglige forskningsområder
- Identifisere, influere og respondere å nasjonale og internasjonale forskningsprioriteringer som støtter opp under høgskolens prioriteringer
- Sikre at fakultetene har handlingsplaner for forskning og faglig utviklingsarbeid i tråd med HSNs prioriteringer

Mål 3

Styrke forskningens internasjonale profil

Forskning med internasjonal profil gir merverdi i form av økt kvalitet og relevans. Et globalt perspektiv gir muligheter for å samarbeide med de beste og hente nye impulser.

Tiltak:

- Prioritere økt mobilitet for forskere og stipendiater
- Publisere sammen med anerkjente forskere fra andre land
- Rekruttere anerkjente internasjonale forskere

- Motivere for internasjonal publisering i relevante og anerkjente publiseringskanaler
- Mobilisere til økt internasjonalt FoU-samarbeid
- Delta aktivt i internasjonale nettverk og på internasjonale konferanser
- Mobilisere til økt deltakelse i EUs programmer gjennom en egen EU-strategi
- Utvikle en internasjonaliseringsstrategi som integrerer forskning, utdanning og kompetanseutvikling

Mål 4

Etablere rammebetingelser som sikrer økt forskningskvalitet

Videreutvikling av forskningen ved HSN krever også fokus på økt forskningskvalitet.

Gode rammebetingelser er en forutsetning for kvalitetsheving.

Tiltak:

- Sikre at forskningen ved HSN foregår i forskergrupper
- Sikre gode og transparente incentivordninger
- Sikre tilgang til god FoU-infrastruktur
- Profesjonalisere støtteapparatet og sikre tilgang gjennom desentraliserte fellestjenester
- Styrke FoU-virksomheten gjennom bidrags- og oppdragsfinansierte prosjekter
- Mobilisere for økt deltakelse på eksterne konkurransearenaer for finansiering
- Etablere prosedyrer for systematisk kvalitetssikring av søknader
- Bygge en god kultur for forskningsetikk

Mål 5

Være foretrukket FoU-partner i regionen

HSN dekker en stor region i Sørøst-Norge, og dette gir gode muligheter for regionalt forankret FoU-samarbeid, i tråd med høyskolens profesjonsrettede og praksisnære forskningsprofil.

Tiltak:

- Identifisere regionale fortrinn og behov for forskningsbasert innovasjon og utvikling
- Synliggjøre prioriterte satsningsområder for utvalgte målgrupper i privat og offentlig sektor
- Bruke regionale møteplasser for å utvikle samarbeid
- Invitere potensielle samarbeidspartnere inn i strategiske utvalg på HSN
- Fremme regional innovasjon og utvikling gjennom overføring av forskningsbasert kunnskap til eksterne aktører
- Kompetanseutveksling med virksomheter i privat og offentlig sektor
- Etablere strategiske relasjoner til eksterne samarbeidspartnere gjennom gaveprofessorater

Mål 6

Styrke forskningsformidling

Det er viktig at HSNs forskning og utviklingsarbeid er synlig og tilgjengelig gjennom tidsriktige kanaler.

Tiltak:

- Legge til rette for publisering gjennom open access-kanaler
- Tilby opplæring i og legge til rette for forskningsformidling
- Etablere gode nettsider for forskningsformidling
- Aktivt promotere egen forskning og utviklingsarbeid eksternt
- Motivere for aktiv deltakelse i samfunnsdebatten

Mål 7

Bidra til innovasjon og verdiskaping i offentlig og privat sektor

HSNs praksisnære forskningsprofil gjør høyskolen spesielt godt posisjonert til å sikre at forskningsresultater omsettes til innovasjon og verdiskapning i samfunnet.

Tiltak:

- Fremme forskningsbasert innovasjon som løser samfunnsutfordringer
- Styrke posisjonen som kunnskapsaktør i brukerstyrte forskningsprogrammer
- Utvikle og vedlikeholde en politikk for håndtering av immaterielle rettigheter
- Samarbeide med kommersialiseringsaktører om oppfølging av konkrete kommersialiseringsprosjekter
- Følge opp satsingen på entreprenørskap i undervisning ved HSN
- Synliggjøre og utvikle HSNs infrastruktur for teknologioverføring og kommersialisering
- Utvikle en helhetlig strategi for verdiskapning og kommersialisering ved HSN

5.1.3. Regional forankring

Den norske regjeringens ambisjon om at Norge skal være et av de mest innovative landene i Europa, er ambisiøs og inspirerende. Landets universiteter og høyskoler spiller en helt avgjørende rolle for å kunne realisere denne ambisjonen og videreutvikle kunnskapssamfunnet. Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) sitt bidrag for å lykkes, er forankret i et strategisk og utstrakt kunnskapssamarbeid med regionalts amfunns- og arbeidsliv.

Høgskolen i Sørøst-Norge skal være et moderne, regionalt forankret og internasjonalt konkurransedyktig universitets om i tett samspill med samfunns- og næringsliv, står frem som en sentral kunnskapstilbyder og pådriver for bærekraftig vekst og utvikling. Med åtte studiesteder i tre fylker skal HSN ha tett dialog med myndigheter på kommunalt og regionalt nivå. Samtidig skal HSN gripe de mulighetene som regionalt arbeids- og samfunnsliv gir for relevant og faglig god utvikling av høyskolens studieportefølje og forsknings- og utviklingsarbeid. Dette samspillet bidrar til å gi regionen tilgang på ny kunnskaps som er internasjonalt konkurransedyktig

Også høyskolens entreprenørielle tradisjon skal videreutvikles gjennom samarbeid mellom samfunn og institusjon. Alle studenter og ansatte skal involveres på forskjellig vis og stå frem som mulige ressurser for regionalt samfunns- og arbeidsliv. HSN skal oppleves som en nær,

relevant, dynamisk og regionalt forankret samarbeidspartner. Dette skal skje gjennom en aktiv innsats mot fire følgende mål:

Mål 1

HSN skal være en aktiv og etterspurt samarbeidspartner for å øke samlet kunnskap, konkurranse- og attraksjonskraft i regionen

- HSN skal etablere digitale og organisatoriske løsninger på hvert studiested som gjør det enkelt for omkringliggende samfunns- og næringslivsaktører å etablere kontakt med høgskolen.
- Forplikte seg inn i utvalgte regionale partnerskap og nettverk
- Være en ressurs i regionale myndigheters plan- og utviklingsarbeid og samhandle tett med det øvrige offentlige virkemiddelapparatet
- Etablere Råd for samarbeid med arbeidslivet
- Aktivt stimulere til bilaterale samarbeid og regionale klyngesamarbeid i alle tre samfunnssektorer
- Identifisere regionale samfunnsutfordringer hvor høgskolen, sammen med andre offentlige og private partnere, kan ta initiativ for å adressere slike

Mål 2

Samarbeidet mellom egne forskningsmiljøer og relevant arbeidsliv i regionen skal forsterkes og utvides

HSN skal:

- Bruke utviklingsprosjektet HSN Partnerskap som et strategisk verktøy for å utvikle nye modeller for samarbeid med privat næringsliv
- Bruke utviklingsprosjektet HSN Profesjon som strategisk verktøy for å utvikle nye samarbeidsmodeller med offentlig sektor og styrke profesjonsutdanningenes forskningsbaserte kunnskapsbase og relevans
- Bidra til at partnere i regionen kan utnytte internasjonale programmer for å bidra til å løse regionale og globale samfunnsutfordringer
- HSN skal sammen med regionalt arbeidsliv systematisk arbeide for å nå opp i

konkurransen om etablering av sentra gjennom NFR og Innovasjon Norge sine topp-program, og nå opp i EUs forakningsprogrammer.

Mål 3

HSN skal styrke samspillet mellom studenter og regionalt arbeidsliv.

HSN skal:

- Ha som mål å kunne tilby arbeidslivspraksis i flere utdanningsløp, også for HSN sine internasjonale studenter
- Legge til rette for økt samhandling mellom studenter som en betydelig innovativ ressurs, og arbeidslivets uløste utfordringer.
- Arbeide for at flest mulig studenter deltar aktivt i forsknings- og utviklingsarbeid i egne Studieløp
- Styrke kunnskapen om arbeidsmarkedet ved å utrede muligheter i forsterkede koblinger mot arbeidslivet som karrieretjeneste, regional traineeordning og alumnifunksjoner

Mål 4

HSN skal være en pådriver for bærekraftig regional innovasjon.

HSN skal:

- Ha en klar innovasjonsprofil bygget på et tett og forpliktende samarbeid med omkringliggende arbeidsliv og andre eksterne partnere
- Integrere innovativ tenkning og entreprenørskap som viktige deler i alle fagområder og Studieprogram
- Utvikle et strategisk samarbeid med inkubatorer og næringsutviklingsselskap i vår region for å bidra til kommersialisering og økt næringsaktivitet
- HSN skal videreutvikle den internasjonale dimensjonen i arbeidet med regional innovasjon og entreprenørskap

5.1.4. Internasjonalisering

Internasjonalisering skal være en integrert del av alle sider av virksomheten ved HSN. I et globalt perspektiv styrker internasjonalisering av høyere utdanning det internasjonale fellesskapet og fremmer demokrati, mangfold og bærekraftig utvikling. Internasjonalt samarbeid skal utnyttes aktivt for å øke kvaliteten i egen utdannings- og forskningsvirksomhet, og det skal legges til rette for utstrakt student- og personalmobilitet. Internasjonalt samarbeid om forskning og utdanning er nøkkelen til løsning på en rekke globale, nasjonale og lokale utfordringer. Internasjonaliseringsarbeidet ved HSN skal intensiveres langs flere dimensjoner: Institusjonelt samarbeid, deltakelse i relevante internasjonale organisasjoner, studentmobilitet, utveksling av personale, utdanningssamarbeid, forskningssamarbeid og arbeids-livs- og samfunnsutvikling.

Mål 1

HSNs utdanningsprogrammer skal ha en tydelig internasjonal profil

Internasjonalisering av utdanningene er viktig for å gi høyskolens studenter en internasjonal erfaring i løpet av studietiden, og for å utdanne til et stadig mer internasjonalt arbeidsmarked. Alle HSNs utdanninger skal sette kunnskap, erfaring og verdier i en internasjonal sammenheng.

Tiltak:

- HSNs skal legge til rett for et internasjonalt læringsmiljø på alle studiesteder.
- HSN skal tilby engelspråklige emner/programmer innenfor alle fagområder.
- Alle studieprogrammer ved HSN skal ha innslag av engelskspråklig pensum og problemstillinger som reflekterer globale utfordringer på det enkelte fagområder.
- HSNs studieprogrammer skal være relevant for / kvalifisere til et internasjonalt arbeidsmarkedet.
- HSN skal ha administrative tjenester som støtter studieprogrammernes internasjonale profil.

Mål 2

HSN skal ha en avtaleportefølje som bidrar til et aktivt internasjonalt samarbeid

Faglig sterke, internasjonale nettverk er en forutsetning for å kunne søke prosjektmidler nasjonalt og internasjonalt. Internasjonale samarbeidsavtaler vil styrke HSN sin deltakelse i internasjonale samarbeidsprosjekter innen utdanning og forskning. Ansattes deltakelse i internasjonale nettverk er avgjørende for å heve kvaliteten på forskning og utdanning.

Tiltak:

- HSN skal konsentrere samarbeidet med utvalgte, anerkjente læresteder i utlandet.
- HSN skal ha en avtaleportefølje som styrker kvaliteten på undervisning og forskning.
- HSN skal ha avtaler med internasjonale partnere som muliggjør relevant utveksling.
- HSN skal ha en personalpolitikk som tilstreber økt internasjonal rekruttering og mobilitet
- HSN skal tilrettelegge for gjesteforskere og -forelesere til høyskolen på kortere og lengre opphold.
- HSN skal stimulere fagmiljøene til å utvikle strategisk viktige flerdimensjonale internasjonale avtaler og nettverk.
- Gjennom internasjonalt forskningssamarbeid skal HSN styrke finanseringen av forskning fra internasjonale finansieringskilder.
- HSN skal gjøre sin kunnskap åpent tilgjengelig for det internasjonale forskersamfunnet.

Mål 3

HSN skal ha et tilbud om mobilitet til alle sine studenter

Studentmobilitet skal gi faglig merverdi til studentenes utdanning, styrke forståelsen for betydningen av kulturelt mangfold og internasjonalt samarbeid, og bidra til at studentene blir bedre rustet for et internasjonalt arbeidsmarkedet.

Tiltak:

- HSNs studieprogrammer skal tilrettelegge for studentmobilitet til relevante utdanningstilbud ved anerkjente utenlandske læresteder.

- HSN skal aktivt arbeide for å rekruttere av internasjonale studenter.
- HSN skal særlig tilrettelegge for at ph.d.-stipendiatene gis anledning til opphold hos strategisk utvalgte partnere.
- HSN skal jobbe for at studentmobilitet fortrinnsvis skjer gjennom faglig forankrede samarbeidsavtaler for gjensidig utveksling av studenter og ansatte.

Mål 4

Internasjonalt samarbeid skal styrke HSNs rolle som regional kunnskapsaktør

HSN er en betydelig kunnskapsaktør i regionen Buskerud-Telemark-Vestfold. Regional utvikling påvirkes av internasjonale prosesser og aktører. HSNs internasjonale orientering skal styrke samarbeid med og utviklingen av arbeids- og næringsliv i regionen.

Tiltak:

- Høgskolen og regionale samarbeidspartnere skal dra vekslers på hverandres internasjonale nettverk.
- HSN skal arbeide for å tilby internasjonal praksis i samarbeid med regionale aktører i næringslivet og offentlig sektor.
- HSN skal tilby internasjonale utdannings- og innovasjonsprosjekter for norske og internasjonale studenter i samarbeid med regionale aktører.
- HSNs fagmiljøer skal arbeide aktivt for å danne internasjonale kunnskapsallianser med regionale aktører.
- HSN skal etablere arenaer for internasjonalt samarbeid med regionale aktører innenfor de fagområdene som profilerer høgskolen.

Nasjonale styringsparameter – ambisjoner:

HSN-mål og tiltak skal bygge opp under de nasjonale sektormålene. Ambisjonene på nasjonale styringsparameter fremgår av tabellen under.

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning				
	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016 ⁸	Mål 2017 ⁹
Andel bachelor-kandidater som gjennomfører på normalt tid	52,2%	52%	52%	65%
Andel mastergrads-kandidater som gjennomfører på normalt tid	40,6%	43%	40%	65%
Andel PH. D.-kandidater som gjennomfører innen seks år	85,7%	57,6%	80%	80%
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	3,9/4,0	4,0	4,1	4,1
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	33,9/37,8	34,2	37	35
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk	-	0,60	0,75	0,80
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (i tusen Euro)	Ikke tilgjengelig	2,18	3,0	3,0
Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	0,36	0,37	0,40	0,50

⁸ Kun for dem som har satt opp et måltall

⁹ Kun for dem som har satt opp et måltall

<i>Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling</i>				
	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Mål 2017
Andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning ¹⁰	83,2%	-	-	85%
Bidraginntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk	47,6	57,5	55	65
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	117,53	105,06	135	120
Andel forsknings-innsats i MNT- fag ¹¹	28%	-	-	30%

<i>Sektormål 3: God tilgang til utdanning</i>			
<i>Kandidattall på helse- og lærerutdanningene</i>			
	Mål 2016	Resultat 2016	Mål 2017
Helseutdanningene:			
AIOK	51	36	32
Jordmor	20	39	41
Radiograf	20	15	24
Sykepleier	226	388	434
Tannpleier	20	0	24
Vernepleier	45	46	80
Lærerutdanningene:			
Barnehagelærer	232	218	232
GLU 1-7	138	115	115
GLU 5-10	86	107	109
PPU/PPU-Y	190	207	200

¹⁰ NIFUs undersøkelse gjennomføres hvert annet år, ingen resultater for 2016

¹¹ NIFU har ikke gjort analyser for 2016, offentliggjøring av tall kun annenhvørt år.

Faglærer	68	49	45
----------	----	----	----

AIOK er fordelt på deltidsutdanninger over 3 og 4 semester. Anestesi- og Intensivutdanningene hadde avsluttende kull i 2016, Operasjon- og Kreftutdanningene har avsluttende kull i 2017.

Verneleierutdanningen har avsluttende kull både på heltids- og deltidsutdanning våren 2017, og forventer 80 avsluttende kandidater.

Grunnskolelærerutdanningene har tilstrekkelig kandidater utfra måltallene satt i Statsbudsjett for 2017, men studentene er ulikt fordelt på utdanningene. HSN rekrutterer noe bedre til Grunnskolelærerutdanning 5.-10., og har noe lavere rekruttering til Grunnskolelærerutdanning 1.-7., enn målplassene tilsier. Dette er en nasjonal trend.

Faglærerutdanningene i estetiske fag og i kroppsøvingfag har hatt en lavere rekruttering enn ønsket. Dette skyldes blant annet innføring av karakterkrav i norsk og matematikk.

<i>Sektormål 4 Effektiv, mangfoldig og solid utdanning og forskningssystem</i>					
	Styringsparametere	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Mål 2017
KD	Antall studiepoeng pr. faglig årsverk (DBH) ¹²	12,9	12,3	12,3	12,5
KD	Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (DBH)	27,1%	28,2%	27%	32%
KD	Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (DBH)	12,7%	13,1%	14%	11%

¹² Studiepoeng (60 stp. enh). Ekstern og egenfinansiert.

5.2. Budsjett for 2017

HSN har for 2017 budsjettet med 1 951 millioner kroner i driftsinntekter. Grunnbevilgningen over statsbudsjettet utgjør 1 708 millioner kroner (87,5 prosent). Det er budsjettet med 127 millioner kroner i tilskudd og overføringer fra bidragsfinansiert aktivitet (6,5 prosent). Videre utgjør salgs- og leieinntekter 61,0 millioner kroner (3,1 prosent). Inntekter fra BOA-virksomheten (bidrag + oppdrag) utgjør av dette 139 millioner kroner (7,1 prosent).

Lønnsbudsjettet for 2017 er på 1 278 millioner kroner. Dette gir en lønnsandel på 65,5 prosent. Budsjettet for andre driftskostnader, inklusiv avskrivninger, er 640 millioner kroner, herav utgjør husleie utgjør 270 millioner kroner.

Budsjettet for 2017 er fordelt i tråd med vedtatte hovedprinsipper og ny helhetlig budsjettfordelingsmodell for HSN. Det er satt av 66 millioner kroner (3,4 prosent) til strategisk handlingsrom. Strategisk handlingsrom sammen med resultater og overføringer fra årsregnskapet 2016 vil inngå i styrets behandling av revidert budsjett i mars.

Tabellen under viser et sammendrag av budsjettet for 2017 som det ble vedtatt av styret 14.12.16:

Driftsinntekter	
Inntekt fra bevilgninger	1 762 427
Inntekt fra tilskudd og overføringer	127 297
Salgs- og leieinntekter	61 452
Sum driftsinntekter	1 951 176
Driftskostnader	
Lønn og sosiale kostnader	1 278 035
Avskrivninger	46 110
Andre driftskostnader	593 894
Sum driftskostnader	1 918 039
Ordinært driftsresultat	33 137
Finansposter, overføring og avregninger	20
Resultat av ordinære aktiviteter	33 157
Strategisk reserve	66 000

5.3. Større byggeprosjekter

Mange av studiestedene til høyskolen er preget av til dels sterk vekst i tallet på studenter. Særlig på studiestedene Bø, Drammen, Vestfold og Kongsberg er det lite rom for videre vekst. Høgskolen arbeider derfor med flere prosjekter som kan bli realisert de neste årene.

Campus Ringerike

Det har vært arbeidet over flere år med ulike løsninger for oppgradering av bygningsmassen. Arkitekter har spilt inn løsningsforslag med en generell oppgradering og opprustning av teknisk anlegg uten at dette har resultert i et tydelig grep som bringer noe vesentlig nytt til anlegget. HSN og Statsbygg har konkludert med å rive den mest uhensiktsmessige bygningskroppen og sette opp et nybygg som gir et helhetlig grep med ny resepsjon, kantine, nye møte og grupperom samt arbeidsplasser til nær alle ansatte.

Studentsamskipnaden ferdigstilte 156 studentboliger til studiestart 2016 i to bygg på selve campusområdet. I samarbeid med kommunen og fylkeskommunen planlegges en ny avkjøring med nytt kryss på Osloveien.

Arbeidet med å oppgradere campus Ringerike ses i sammenheng med den vekst vi forventer i regionen i kjølvannet av ny E16 og ny jernbanetrase for Bergensbanen hvor avstanden i tid til Stor Oslo blir vesentlig redusert. Dette vil sammen med oppgradering av campus bidra til økt attraktivitet.

6. Årsregnskapet

6.1. Ledelseskommmentarer til årsregnskapet 2016 for HSN

Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) ble etablert 1. januar 2016 etter kongelig resolusjon om å slå sammen Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Høgskolen i Telemark til Høgskolen i Sørøst-Norge. Ledelseskommentarene til regnskapet er avgrenset til forhold som er av vesentlig betydning for å vurdere regnskapet og høyskolens økonomiske stilling. Avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap er kommentert i etterfølgende punkter. Det er ikke utarbeidet balansebudsjett.

HSN visjon og formål

HSN er en statlig høgskole med særskilte fullmakter. Formålet er å tilby høyere utdanning, utføre forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, på høyt internasjonalt nivå. Formidle kunnskap om virksomheten og utbre forståelse for prinsippet om faglig frihet og anvendelse av vitenskapelige og kunstneriske metoder og resultater, både i undervisningen av studenter, i egen virksomhet for øvrig og i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv.

Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) er en flercampusinstitusjon med studiesteder i fylkene Buskerud, Vestfold og Telemark. HSN skal ha en sterk felles identitet, knyttet til en profesjonsrettet og arbeidslivsorientert hovedprofil. Et hovedmål er å etablere et internasjonalt konkurransedyktig og regionalt forankret flercampus-universitet. I det HSN godkjennes som universitet, etableres institusjonen under navnet Universitetet i Sørøst-Norge.

Med bakgrunn i fusjonsvedtaket ble følgende ambisjoner lagt til grunn for visjon og videre målarbeid ved HSN:

- Fremme internasjonalt konkurransedyktig, profesjonsorientert, praksisnær og anvendt forskning og utviklingsarbeid
- Tilby profesjonsrettete, arbeidslivsorienterte og samfunnsrelevante utdanninger, som er nasjonalt anerkjente og internasjonalt konkurransedyktige, på bachelor, master og ph.d.-nivå
- Ha ambisjoner om å bli etablert som et universitet med en profesjons- og arbeidslivsrettet hovedprofil

- Være foretrukket samarbeidspartner for regionalt og nasjonalt samfunns- og næringsliv
- Være en byggende og kritisk forsknings- og utdanningsinstitusjon med et arbeids- og læringsmiljø som fremmer nysgjerrighet, åpenhet, samarbeid, solid forskningsbasert kunnskap, kritisk refleksjon, etisk bevissthet og personlig integritet

Bekreftelse

Regnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS) og etter føringer gitt av Kunnskapsdepartementet.

Regnskapet gir etter ledelsens mening et riktig bilde av den økonomiske virksomheten.

Vurdering av periodens drift

Bevilgningsfinansiert virksomhet i perioden har vært i samsvar med tildelingsbrev, revidert budsjett og interne planer og strategier. Utsatt virksomhet fra 2015 i enhetene er redusert i løpet av regnskapsåret. Strategiske avsetninger og formål har økt i tråd med høyskolens budsjettforutsetninger for videre arbeid med strategisk plan og i samsvar med universitetsambisjonen.

Tilleggsbevilgninger i form av SAKS, herunder Sikker drift-aktivitetene (administrative, tekniske og forvaltningsmessige gjøremål) har forløpt i tråd med prosjektplanene. Det står igjen et mindre beløp på i overkant av 1 million kroner som planlegges å inngå i videre utviklings- og implementeringsarbeid som følge av fusjonen, sammen med ny tilleggsbevilgning SAKS midler i 2017.

Bidrags- og oppdragsfinansierte aktiviteter har forløpt bedre enn budsjettet for perioden.

Resultatregnskapet og budsjett

Driftsresultatet for året er 30,6 millioner kroner, hvorav 1,9 millioner kroner er fra avsluttede oppdragsprosjekter. Resultatet er vesentlig bedre enn budsjettet. Budsjettet inneholder strategiske avsetninger for kommende perioder som fremkommer som en kostnadsposter i driftsbudsjettet. Overskuddet fra oppdragsfinansierte aktiviteter er overført til opptjent virksomhetskaptal.

Resultatet skyldes høyere inntekter og lavere driftskostnader enn budsjettet. En vesentlig forklaring er vesentlig høyere aktivitet innen bidrags- og oppdragsfinansierte aktiviteter enn budsjettet. Sum driftskostnader for 2016 er 1 873 millioner kroner. Driftsinntektene har i perioden vært 1 903 millioner kroner som er 27 millioner kroner over budsjett, hvorav 19,5 millioner kroner (+9 prosent) kan tilskrives eksterne inntekter, tilskudd og overføringer.

Lønnskostnadene på 1 241 millioner kroner er over budsjett i 2016, som angir at aktivitetsnivået har vært høyt i 2016. Avviket viser at lønnsbudsjettet har vært marginalt som omtalt ved tidligere tertialrapporteringer. Andelen lønnskostnader utgjør 78 prosent av sum driftskostnader eksklusiv husleie. Dette er en nedgang fra 79 prosent pr andre tertial. Lønnskostnadene må fortsatt vies spesiell oppmerksomhet i økonomistyringen for kommende perioder.

Økte reduksjoner i bevilgningen som følge av effektiviserings- og avbyråkratiseringsreformen har satt press på høyskolens budsjett i en periode med sterk vekst i faglig virksomhet samtidig med utviklings- og implementeringsarbeid som følge av fusjonsaktiviteter og universitetsambisjonen. I 2016 har dette i hovedsak blitt dekket inn ved reduserte midler til administrasjon og infrastruktur. Videre fra 2017 så er det igangsatt tiltak for ytterligere å redusere administrative kostnader gjennom effektivisering, men også fagutvikling og økt satsning på eksterntfinansierte aktiviteter for å øke høyskolens strategiske handlingsrom. Det settes også fokus på arealeffektivisering innenfor høyskolens videre campusutvikling.

Samlet er det ikke vesentlige avvik mellom resultatbudsjett og resultatregnskap for perioden. Budsjettgjennomføringen vurderes som å ha vært god og innenfor opptjente og bevilgede inntekter. For nærmere om resultatregnskapet og budsjett vises det til regnskapet med noter, herunder spesielt note 31.

Avsetningene i bevilgningsfinansiert virksomhet

Sum avsetning mot Kunnskapsdepartementet har økt med 29 millioner kroner i 2016, fra 140,0 millioner kroner til 169 millioner kroner. Endringen i avsetningene forklares med følgende: Utsatt virksomhet er redusert fra 99 millioner kroner til 86 millioner kroner. Reduksjonen skyldes effektiviseringstiltak i administrasjon ved omdisponering av budsjettmidler, samt gjennomføring av

campusutviklingsaktiviteter og IKT-investeringer. Avsetningen til forskerutdanningen har økt noe grunnet tildeling av nye rekrutteringsstillinger utover budsjettåret, men det forventes at denne reduseres etter hvert som rekrutteringsprosesser ferdigstilles. Øvrige avsetninger innen utsatt virksomhet har mindre endringer og kommenteres ikke.

Strategiske avsetninger har økt fra 41 millioner kroner til 83 millioner kroner i tråd med budsjettforutsetningene. Strategisk reserve utgjør 73 millioner kroner. Avsetningen til campusutviklingen studiested Kongsberg er nullstilt som følge av at prosjektet er i ferd med å sluttstilles. Gjenstående avsetning av SAKS midler fra Universitets- og fusjonsprosjektet videreføres til bruk første tertial 2017. I Årsrapporten 2016 – 2017 inngår en rapportering om bruken av tildelte 27 millioner kroner i SAKS midler 2016.

Størrelsen på strategisk reserve er marginal og må søkes økt i kommende budsjettperioder. Dette i tråd med vedtatt strategiplan og høyskolens ambisjoner.

For nærmere om detaljer om endringene i avsetningene vises det til note 15 til regnskapet.

Investeringer

Det er i 2016 gjennomført investeringer på 67 millioner kroner mot 86 millioner kroner i fjor. Campusutviklingsprosjektet på Kongsberg (Krona) er i ferd med å ferdigstilles. HSN må fremover ha fokus på å etablere bærekraftig investeringsnivå. I etterkant av implementeringsåret 2016 må behovene konsolideres og det må utarbeides en samlet investeringsplan som støtter opp under strategiplanen mot 2021.

Annet

Bunden virksomhetskapital er redusert med kr 240 000 som følge av styrets vedtak om salg av aksjer i perioden. Salget er godskrevet annen opptjent virksomhetskapital.

Det er i 2016 gjennomført en forenklet revisjon pr 2. tertial av eksternt revisjonsselskap. Revisjonen viste at regnskapet ga riktig uttrykk for høyskolens finansielle stilling, og var i tråd med statlige regnskapsstandarder og god regnskapsskikk.

Åpningsbalanse

Det ble etablert åpningsbalanse for den fusjonerte høyskolen etter kontinuitetsprinsippet. Det innebærer at eiendeler og transaksjoner ble videreført med de verdiene de var balanseført til i de respektive institusjonenes regnskaper. Styret for høyskolen godkjente åpningsbalansen 12. mai 2016. Åpningsbalansen er godkjent av Kunnskapsdepartementet.

Det ble foretatt eliminerings i åpningsbalansen, av fordringer og gjeld de to høyskolene hadde til hverandre pr. 31.12.15.

Revisor

HSNs eksterne revisor er Riksrevisjonen.

Godkjenning

Årsregnskapet 2016 for HSN ble godkjent av HSN høgskolestyret 10. mars 2017. Iht «Hovedinstruks fra Kunnskapsdepartementet om økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler», pkt 5.4 skal årsregnskapet signeres av styrets medlemmer.

Rune Nilsen

Styreleder

Sverre Gotaas

Styremedlem

Tine Rørvik

Styremedlem

Thomas Moser

Styremedlem

Cathrine Hørta

Styremedlem

Anders Davidsen

Styremedlem

Mona Sæbø

Styremedlem

Kristin Saga

Styremedlem

Øyvind R. Bakke Reier

Styremedlem

Merit G. G. Engeset

Styremedlem

Thomas Dyrland

Styremedlem

6.2. Prinsippnote – statlige regnskapsstandarder (SRS)

6.2.1. Generelle regnskapsprinsipper

Høgskolen i Sørøst-Norge er etablert 01.01.16 etter at Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Høgskolen i Telemark fusjonerte. Det er etablert åpningsbalanse for den fusjonerte høgskolen etter kontinuitetsprinsippet. Det innebærer at eiendeler og transaksjoner er videreført med de verdiene de er balanseført til i de respektive institusjonenes regnskaper. Det er følgelig ikke nødvendig å foreta en ny kartlegging og verdsetting av varige driftsmidler.

Styret for høgskolen godkjente åpningsbalansen i sitt møte 12.05.16. Åpningsbalansen er godkjent av Kunnskapsdepartementet.

Det er foretatt eliminerings i åpningsbalansen, av fordringer og gjeld de to høgskolene hadde til hverandre pr. 31.12.15.

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren. Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

6.2.2. Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departement er med mindre annet ikke er særskilt angitt, å

anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer er presentert i regnskapet i den perioden bevilgningen eller tilskuddet er bevilget. Bevilgninger og tilskudd til ordinær drift som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregning med statskassen i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd til ordinære driftsoppgaver som gjelder vedkommende regnskapsperiode som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger og tilskudd fra statlige virksomheter som etter sin art er forutsatt benyttet i senere perioder, er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter.

Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når

en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i Innskutt virksomhetskapital. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i Opptjent virksomhetskapital. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler .

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av forpliktelse knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimer utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapsital

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapsital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapsital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avsnitt IV i balanseoppstillingen.

6.2.3. Resultatregnskapet

Resultatregnskap			
Virksomhet: Høgskolen i Sørøst-Norge			
Org.nr:911770709			
Tall i 1000 kroner			
	Note	31.12.2016	31.12.2015
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	1 669 685	1 543 581
Inntekt fra gebyrer	1	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	139 784	132 127
Salgs- og leieinntekter	1	89 311	92 459
Andre driftsinntekter	1	4 477	4 482
<i>Sum driftsinntekter</i>		1 903 257	1 772 649
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	1 241 200	1 148 952
Varekostnader		0	0
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5		0
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle	4,5	46 321	41 201
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle	4,5		0
Andre driftskostnader	3	585 155	565 780
<i>Sum driftskostnader</i>		1 872 676	1 755 933
Driftsresultat		30 581	16 716
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	259	160
Finanskostnader	6	150	293
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		110	-133
Resultat av periodens aktiviteter		30 690	16 583
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7		
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	-28 710	-15 156
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	8	-1 980	-1 427
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		-30 690	-16 583
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9		
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9		
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10		
Utbetalinger av tilskudd til andre	10		
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0

6.2.4. Balanse

Balanse			
Virksomhet: Høgskolen i Sørøst-Norge			
<i>Tall i 1000 kroner</i>			
	Note	31.12.2016	31.12.2015
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Forskning og utvikling	4	0	0
Programvare og lignende rettigheter	4	2 202	1 691
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		2 202	1 691
II Varige driftsmidler			
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	19 785	8 276
Maskiner og transportmidler	5	78 464	67 987
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	105 689	107 643
Anlegg under utførelse	5	0	0
Infrastruktureiendeler	5	0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		203 939	183 905
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	11	2 295	2 363
Obligasjoner		0	0
Andre fordringer		0	0
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		2 295	2 363
Sum anleggsmidler		208 435	187 959
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	0	0
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	13	31 600	29 668
Andre fordringer	14	18 293	10 163
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	1 370	1 320
<i>Sum fordringer</i>		51 263	41 151
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	489 081	376 542
Andre bankinnskudd	17	914	0
Kontanter og lignende	17	11	6
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		490 006	376 548
Sum omløpsmidler		541 269	417 698
Sum eiendeler		749 704	605 657

Balanse			
Virksomhet: Høgskolen i Sørøst-Norge			
<i>Tall i 1000 kroner</i>			
	Note	31.12.2016	31.12.2015
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Virksomhetskaper			
Innskutt virksomhetskaper	8	0	0
Opptjent virksomhetskaper	8	21 974	19 994
Sum virksomhetskaper		21 974	19 994
II Avregninger			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)		0	0
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	168 816	140 049
<i>Sum avregninger</i>		168 816	140 049
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	206 141	185 596
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		206 141	185 596
Sum statens kapital		396 930	345 638
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		74 259	26 660
Skyldig skattetrekk		46 078	24 452
Skyldige offentlige avgifter		41 914	28 674
Avsatte feriepenger		97 613	92 450
Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15	29 544	26 207
Mottatt forskuddsbetaling	16	5 163	8 214
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	58 203	53 362
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		352 774	260 019
Sum gjeld		352 774	260 019
Sum statens kapital og gjeld		749 704	605 657

Kontantstrømsoppstilling for nettbudsjetterte virksomheter (direkte modell)				
<i>Tall i 1000 kroner</i>	Note	31.12.2016	31.12.2015	Budsjett 2017
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter				
Innbetalinger				
innbetalinger av bevilgning (nettbudsjetterte)		1 690 230	1 587 820	1 716 426
innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen			0	0
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		90 629	114 665	61 472
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0
innbetalinger av tilskudd og overføringer ¹⁾		112 611	102 740	96 633
innbetaling av refusjoner		25 035	28 150	7 576
andre innbetalinger ²⁾		43 704	50 246	27 830
Sum innbetalinger		1 962 208	1 883 621	1 909 938
Utbetalinger				
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		1 207 872	1 145 612	1 285 609
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester		560 565	648 082	597 462
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		605	1 493	0
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0
andre utbetalinger		13 035	11 338	-14
Sum utbetalinger		1 782 077	1 806 525	1 883 057
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		180 132	77 096	26 881
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		158	115	0
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-67 008	-85 524	0
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		68	0	0
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		0	0	0
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)		0	0	0
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)		0	0	0
innbetalinger av utbytte (+)		64	37	40
innbetalinger av renter (+)		195	75	70
utbetalinger av renter (-)		-150	-128	-90
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-66 673	-85 425	20
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
innbetalinger av virksomhetskapskapital (+)		0	0	0
tilbakebetalinger av virksomhetskapskapital (-)		0	0	0
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)		0	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0
Kontantstrømmer knyttet til overføringer³⁾				
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre (+)		0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer		0	0	0
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		113 459	-8 329	26 901
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		376 548	384 877	376 548
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		490 006	376 548	403 449

* Avstemming	Note	31.12.2016	31.12.2015	
resultat av periodens aktiviteter		30 690	1 427	KS.27
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet	15	-28 710	0	KS.27A
avregning av resultat av bidragsfinansiert aktivitet	15	0	0	KS.27B
bokført verdi avhendede anleggsmidler		0	83	KS.28
ordinære avskrivninger		46 321	41 201	KS.29
nedskrivning av anleggsmidler		0	0	KS.30
netto avregninger		28 710	15 157	KS.31
inntekt fra bevilgning (gjelder vanligvis bruttobudsjetterte virksomheter)		0	0	KS.32
arbeidsgiveravgift/gruppeliv ført på kap. 5700/5309		0	0	KS.33
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)		-67 008	-85 524	KS.34
resultatandel i datterselskap		0	0	KS.35
resultatandel tilknyttet selskap		0	0	KS.36
endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler		20 545	44 239	KS.37
endring i varelager		0	0	KS.38
endring i kundefordringer		-1 932	-1 975	KS.39
endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag		11 953	7 031	KS.40
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger		658	441	KS.41
endring i leverandørgjeld		47 599	-23 412	KS.42
effekt av valutakursendringer		0	0	KS.43
inntekter til pensjoner (kalkulatoriske)		0	0	KS.44
pensjonskostnader (kalkulatoriske)		0	0	KS.45
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter		66 782	85 455	KS.46
korrigerings av avsetning for feriepenger når ansatte går over i annen statsstilling		0	-554	KS.46A
endring i andre tidsavgrensingsposter		24 523	0	KS.47
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		180 131	-6 473	KS.AVS
1) Regnskapslinjen gjelder tilskudd og overføringer som er en del av driftsinntektene til institusjonen og som kommer fra statlige etater eller virksomheter som skal behandles tilsvarende.				
2) Regnskapslinjen gjelder innbetalinger som er en del av driftsinntektene og som etter sin art ikke skal føres på de øvrige linjene i avsnittet.				
3) Avsnittet omfatter innbetalinger fra statskassen som gjelder tilskuddsforvaltning (bevilgninger over 70-poster) og utbetalinger til tilskuddsmottakere.				

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2016 for nettobudsjetterte virksomheter

Del I

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet

Konto	Tekst	Note	31.12.2016	31.12.2015	Endring
60018202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	489 081	376 542	112 539
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0
640205	Tøyenfondet ³⁾		0	0	0
640206	Observatoriefondet ³⁾		0	0	0
6402xx18102xx	Gaver og gaveforsterkninger		914	0	914

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾	Note	Regnskap 31.12.2016
Oppgjørskonto i Norges Bank		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	376 542
Endringer i perioden (+/-)		112 539
<i>Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank</i>	17	<i>489 081</i>
Øvrige bankkonti Norges Bank ²⁾		
Inngående saldo på øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0
Endringer i perioden (+/-)		914
<i>Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank</i>	17	<i>914</i>

Del III

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet utbetaling
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	1 670 732
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	0
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	0
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	0
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	0
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	60 047
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres	0
<i>Sum på kapitler og poster under programkategori 07: 60 Høyere utdanning og fagskoler</i>				<i>1 730 779</i>
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx		1 024
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx		0
<i>Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet</i>				<i>1 024</i>
Sum utbetalinger i alt				1 731 803

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen er satt opp i samsvar med prinsippene som gjelder for føring av statsregnskapet. Dette innebærer at opplysningene knyttet til bevilgningsregnskap og kapitalregnskap er satt opp etter kontantprinsippet og gjelder for regnskapsterminen fra 1. januar til 31. desember.

Bevilgningsoppstillingens del I viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III gir en oversikt over utbetalingene som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

6.2.5. Noter til årsregnskapet

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter			
<i>Beløp i 1000 kroner</i>			
	31.12.2016	31.12.2015	Budsjett 2017
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>			
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)			
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	1 644 037	1 564 744	1 707 898
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-67 008	-85 524	0
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	46 321	41 201	46 000
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	142	83	0
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0
- periodens tilskudd til andre (-)	-41 573	-10 696	0
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	87 766	33 123	8 528
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	1 669 685	1 542 931	1 762 426
<i>Tilskudd og overføringer fra andre departement</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	0	650	0
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	0	0	0
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0
- tilskudd til andre (-)	0	0	0
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0
Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	0	650	0
<i>1) Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.</i>			
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	1 669 685	1 543 581	1 762 426
<i>Gebyrer og lisenser^{1) 2)}</i>			
Gebyrer	0	0	0
Lisenser	0	0	0
Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0
<i>Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	54 452	48 681	61 026
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	553	2 659	0
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	-746	-2 562	0
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	54 259	48 778	61 026
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	25 053	16 090	36 810
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	30 387	23 247	0
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	-7 486	-4 914	0
Periodens netto tilskudd fra NFR	47 954	34 423	36 810
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	102 213	83 200	97 836

<i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	4 242	4 877	1 895
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	4 049	4 852	0
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	-1 868	-694	14
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	6 422	9 035	1 909
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	10 087	19 684	7 855
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	5 876	3 269	3 985
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	5 761	8 921	6 703
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsyttere	2 324	702	0
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsyttere til andre virksomheter (-)	-3 093	-3 723	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsyttere	20 954	28 853	18 544
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	258	635	2 266
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	2 737	1 328	0
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	2 995	1 963	2 266
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet		0	2 320
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	3 823	927	0
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	3 823	927	2 320
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsyttere ²⁾	0	0	0
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	34 195	40 777	25 039
<i>Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger¹⁾</i>			
Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	4 034	8 590	4 422
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	-658	-441	0
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	3 376	8 149	4 422
<i>1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.</i>			
Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	139 784	132 127	127 297
<i>Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter</i>			
<i>Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet¹⁾</i>			
Statlige etater	2 750	7 177	0
Kommunale og fylkeskommunale etater	3 117	4 786	1 362
Organisasjoner og stiftelser	5 122	7 311	300
Næringsliv/privat	12 330	8 855	5 166
Andre	16	16	1 470
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	23 335	28 145	8 298
<i>1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.</i>			
<i>Andre salgs- og leieinntekter</i>			
Andre salgs- og leieinntekter 1	60 377	47 143	48 786
Andre salgs- og leieinntekter 2	5 599	15 232	3 604
Andre salgs- og leieinntekter*	0	1 939	0
Sum andre salgs- og leieinntekter	65 976	64 314	52 390
Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	89 311	92 459	60 687
<i>Andre driftsinntekter</i>			
Gaver som skal inntektsføres	0	0	0
Øvrige andre inntekter 1	4 360	4 403	765
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0
Øvrige andre inntekter ¹⁾	0	0	0
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	4 360	4 403	765
<i>Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.¹⁾</i>			
Salg av eiendom	0	0	0
Salg av maskiner, utstyr mv	117	79	0
Salg av andre driftsmidler	0	0	0
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	117	79	0

Sum driftsinntekter	1 903 257	1 772 649	1 951 176
Note 2 Lønn og sosiale kostnader			
DEL I			
<i>Beløp i 1000 kroner</i>	31.12.2016		31.12.2015
Lønninger	889 998		821 832
Feriepenger	107 837		101 710
Arbeidsgiveravgift	151 974		140 011
Pensjonskostnader ¹⁾	106 175		102 647
Sykepenger og andre refusjoner	-25 168		-27 351
Andre ytelser	10 384		10 103
Sum lønnskostnader	1 241 200		1 148 952
Antall årsverk:	1 546		1 504
<i>1) Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet)</i>			
<i>Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.</i>			
<i>Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,3 prosent for 2016.</i>			
<i>Premiesatsen for 2015 var 12,7 prosent.</i>			
DEL II			
Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn		Andre godtgjørelser
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)	1 451 662		43 795
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)	202 400		21 856
Administrerende direktør			
Godtgjørelse til styremedlemmer	Fast godtgjørelse		Godtgjørelse pr. møte
Styremedlemmer fra egen institusjon			inngår i arbeidsplan/ fastlønn
Eksterne styremedlemmer			kr 429,- pr time
Styremedlemmer valgt av studentene			kr 429,- pr time
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon			inngår i arbeidsplan/ fastlønn
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer			kr 429,- pr time
Varamedlemmer for studenter			kr 429,- pr time

Note 3 Andre driftskostnader		
<i>Beløp i 1000 kroner</i>		
	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	290 416	285 600
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	388
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	18 088	7 890
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	29 472	27 143
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	7 375	6 620
Mindre utstysanskaffelser	21 512	25 814
Tap ved avgang anleggsmidler	101	0
Leie av maskiner, inventar og lignende	19 299	15 570
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	76 108	76 488
Reiser og diett	43 607	41 702
Øvrige driftskostnader ¹⁾	79 178	78 565
Sum andre driftskostnader	585 155	565 780

Note 4 Immaterielle eiendeler

Tall i 1000 kroner

	F&U ¹⁾	Programvare og tilsvarende	Andre rettigheter mv.	Under utførelse	SUM
Anskaffelseskost 31.12.2015	0	3 241	0	0	3 241
+ tilgang pr. 31.12.2016 (+)	0	1 118	0	0	1 118
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2016 (-)	0	-42	0	0	-42
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2016	0	4 316	0	0	4 316
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2015 (-)	0	0	0	0	0
- nedskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2015 (-)	0	-1 550	0	0	-1 550
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	-606	0	0	-606
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2016 (+)	0	42	0	0	42
Balansført verdi 31.12.2016	0	2 202	0	0	2 202

Avskrivningssatser (levetider)

spesifikt

5 år / lineært

1) Forskning og utvikling er en del av statsoppdraget og skal ikke aktiveres ved universiteter og høyskoler

Universiteter og høyskoler som kostnadsfører anskaffelser av anleggsmidler, skal oppgi hvilke immaterielle eiendeler institusjonene har anskaffet i perioden når kostprisen overstiger kr 30 000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og levetiden er over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger kostnadsføres som andre driftskostnader.

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger for:

	31.12.2016	31.12.2015
Immaterielle eiendeler	0	0
Sum investeringer og påkostninger i immaterielle eiendeler	0	0

Note 5 Varige driftsmidler

Tall i 1000 kroner

	Drifts-			Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Maskiner, transportmidler		Annet inventar og utstyr	Sum
	Tomter	bygninger	Øvrige bygninger			r			
Anskaffelseskost 31.12.2015	0	9 204	37	0	0	141 150	322 040	472 431	
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2016 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2016 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	
+ andre tilganger pr. 31.12.2016 (+)	0	12 111	0	0	0	21 074	32 706	65 890	
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	-3 570	-688	-4 258	
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	
Anskaffelseskost 31.12.2016	0	21 315	37	0	0	158 654	354 057	534 063	
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2015 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	
- nedskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2015 (-)	0	-961	-5	0	0	-73 163	-214 397	-288 526	
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	-599	-2	0	0	-10 556	-34 558	-45 715	
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2016 (+)	0	0	0	0	0	3 530	586	4 116	
Balanseført verdi 31.12.2016	0	19 755	30	0	0	78 464	105 689	203 939	
Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert	20-60 år dekomponert	Ingen avskrivning	Virksomhets-spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært		
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:									
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	123	35	158	
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	-40	-102	-142	
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	82	-67	16	

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

Tall i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015
Finansinntekter		
Renteinntekter	1	17
Agio gevinst	194	106
Oppskrivning av aksjer	0	
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	64	37
Annen finansinntekt	0	0
Sum finansinntekter	259	160

Finanskostnader

Rentekostnad	24	41
Nedskrivning av aksjer	0	20
Agio tap	126	230
Annen finanskostnad	0	0
Sum finanskostnader	150	292

Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..

Mottatt utbytte fra Gigafib Holding AS	64	37
Mottatt utbytte fra selskap Y	0	0
Mottatt utbytte fra selskap Z	0	0
Mottatt utbytte fra andre selskap ²⁾	0	0
Sum mottatt utbytte	64	37

2) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

	31.12.2016	31.12.2015	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	1 691	2 202	1 946
Balanseført verdi varige driftsmidler	183 905	203 939	193 922
Sum	185 596	206 141	195 868

Antall måneder på rapporteringstidspunktet: (må fylles ut)

12

Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2016:

195 868

Fastsatt rente for år 2016:

1,15 %

Beregnet rentekostnad på investert kapital³⁾:

2 252

Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettobudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskaper, dvs. den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskaper er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskaper skal anses som bundet.

Innskutt virksomhetskaper:	Beløp
Innskutt virksomhetskaper 01.01.2016	-
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	-
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	-
Salg av eierandeler i perioden (-)	-
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2016	-
<i>Bunden virksomhetskaper:</i>	
Bunden virksomhetskaper pr. 01.01.2016	2 363
Kjøp av aksjer i perioden	172
Salg av aksjer i perioden (-)	-240
Oppskrivning av aksjer i perioden	-
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	-
Bunden virksomhetskaper 31.12.2016	2 295
Innskutt og bunden virksomhetskaper 31.12.2016	2 295
<i>Annen opptjent virksomhetskaper:</i>	
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2016	17 631
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper (-)	-
Overført fra periodens resultat	1 980
Overført til/fra bunden virksomhetskaper (+/-)	68
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2016	19 679
Sum virksomhetskaper 31.12.2016	21 974

Note 11 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

Tall i 1000 kroner

	Organisasjons- nummer	Ervervsdato	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Årets resultat*	Balansført egenkapital**	Balansført verdi i virksom- hetens regn- skap	Rapportert til kapital- regnskapet (1)
<i>Aksjer</i>								
GigaFib Holding AS	985615691	24.06.1988	152 952	3,1 %	1 842	46 421	1 530	1 530
Papirbredden Innovasjon As	990319960	30.06.2007	418 388	7,2 %	-182	637	420	420
Ringerike Utvikling AS	994987623	09.11.2011	30	7,6 %	-14	427	30	30
Kunnandi AS	998402670	30.04.2012	15	15,8 %	48	195	15	15
Proventia	912062120	08.04.2013	60	6,98 %	38	4 281	300	300
Øvrige selskap***			0	0,0 %	0	0	-	-
<i>Sum aksjer</i>			<i>571 445</i>		<i>1 732</i>	<i>51 961</i>	<i>2 295</i>	<i>2 295</i>
<i>Andeler (herunder leieboerinnskudd)</i>								
Selskap 1			0		0	0	0	0
Selskap 2			0		0	0	0	0
Øvrige selskap***			0		0	0	0	0
<i>Sum andeler</i>			<i>0</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Balansført verdi 31.12.2016					1 732	51 961	2 295	2 295

Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015
Anskaffelseskost		
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0	0
Beholdninger beregnet på videresalg	0	0
Sum anskaffelseskost	0	0
Ukurans		
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten (-)	0	0
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0	0
Sum ukurans	0	0
Sum varebeholdninger	0	0

Dersom virksomheten har foretatt forskuddsbetalinger til leverandører, skal det opplyses om forskuddsbetalt beløp i note 14. Forskudd til leverandører som leverer varer eller tjenester som er en direkte del av varekretsløpet eller tjenesteproduksjonen, og forskudd til andre leverandører skal rapporteres som forskuddsbetalte kostnader på linjen N14.5, for eksempel: husleie, strøm og tidsskrifter.

Note 13 Kundefordringer

Tall i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015
Kundefordringer til pålydende	32 206	29 848
Avsatt til latent tap (-)	-605	-180
Sum kundefordringer	31 600	29 668

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

Tall i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015
Forskuddsbetalt lønn	13	171
Reiseforskudd	642	393
Personallån	840	784
Andre fordringer på ansatte	0	0
Forskuddsbetalte kostnader	13 307	5 082
Andre fordringer	3 491	3 733
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0
Sum	18 293	10 163

1) gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)

Tall i 1000 kroner

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaverformål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2016	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2015	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet				
<i>Litsatt virksomhet</i>				
KD andre kapitler	0	0	331	-331
Ordinær drift fellestjenester	-2 223	0	16 830	-19 053
Ordinær drift v/fakultetene	66 033	0	66 082	-49
Forskerutdanningen	22 747	0	16 426	6 321
Statsinterne feriepengeforpliktelser	-554	0	-554	0
Prioritert oppgave 3	0	0	0	0
Andre prioriterte oppgaver ¹⁾	0	0	0	0
<i>SLM litsatt virksomhet</i>	86 003	0	99 115	-13 112
<i>Strategiske formål</i>				
Strategisk reserve HSN	72 800	0	49 143	23 657
Stratiske tiltak Krona (KKP)	0	0	-20 893	20 893
SAKS-midler	1 148	0	4 695	-3 547
Strategiske formål v/fakultetene	8 809	0	7 990	819
Prioritert oppgave 3	0	0	0	0
Andre prioriterte oppgaver ¹⁾	0	0	0	0
<i>SLM strategiske formål</i>	82 757	0	40 935	41 822
<i>Større investeringer</i>				
Prioritert oppgave 1	0	0	0	0
Prioritert oppgave 2	0	0	0	0
Prioritert oppgave 3	0	0	0	0
Andre prioriterte oppgaver ¹⁾	0	0	0	0
<i>SLM større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>				
Formål 1	0	0	0	0
Formål 2	0	0	0	0
Formål 3	0	0	0	0
Andre formål ¹⁾	0	0	0	0
<i>SLM andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum Kunnskapsdepartementet	168 759	0	140 049	28 710
Andre departementer				
<i>Litsatt virksomhet</i>	0	0	0	0
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum andre departementer	0	0	0	0
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	168 759	0	140 049	28 710

Inntektsførte bidrag:				
Andre statlige etater				
<i>Litsatt virksomhet</i>	0	0	0	0
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum andre statlige etater	0	0	0	0
Norges forskningsråd				
<i>Litsatt virksomhet</i>	0	0	0	0
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum Norges forskningsråd	0	0	0	0
Regionale forskningsfond				
<i>Litsatt virksomhet</i>	0	0	0	0
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum regionale forskningsfond	0	0	0	0
Andre bidragsytere³⁾				
<i>Litsatt virksomhet</i>	0	0	0	0
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum andre bidragsytere	0	0	0	0
Direkte posterte statsinterne feriepengeforpliktelser, inkl. arbeidsgiveravgift (underkonto 2168)	57		0	57
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	168 816	0	140 049	28 767
Korreksjon for feriepengeforpliktelser				-57
Tilført fra annen opptjent virksomhetskaptal, se note 8				0
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				28 710

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og

	Avsetning pr. 31.12.2016	Avsetning pr. 31.12.2015	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet			
<i>Tiltakloppgaveformål</i>	0	0	0
<i>Tiltakloppgaveformål</i>	0	0	0
<i>Tiltakloppgaveformål</i> ⁴⁾	0	0	0
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0
Andre departementer			
<i>Tiltakloppgaveformål</i>	0	0	0
<i>Tiltakloppgaveformål</i>	0	0	0
<i>Tiltakloppgaveformål</i> ⁴⁾	0	0	0
Sum andre departementer	0	0	0
Andre statlige etater (unntatt NFR)			
<i>Tiltakloppgaveformål</i>	22 938	22 826	112
<i>Tiltakloppgaveformål</i>	0	0	0
<i>Tiltakloppgaveformål</i> ⁴⁾	0	0	0
Sum andre statlige etater	22 938	22 826	112
Norges forskningsråd			
<i>Tiltakloppgaveformål</i>	2 481	427	2 054
<i>Tiltakloppgaveformål</i>	0	0	0
<i>Tiltakloppgaveformål</i> ⁴⁾	0	0	0
Sum Norges forskningsråd	2 481	427	2 054
Regionale forskningsfond			
<i>Tiltakloppgaveformål</i>	-1 769	-2 360	591
<i>Tiltakloppgaveformål</i>	0	0	0
<i>Tiltakloppgaveformål</i> ⁴⁾	0	0	0
Sum regionale forskningsfond	-1 769	-2 360	591
Andre bidragsytere ⁵⁾			
Kommunale og fylkeskommunale etater	2 326	-2 852	5 178
Organisasjoner og stiftelser	815	1 571	-756
Næringsliv og private bidragsytere	2 312	1 893	419
Øvrige andre bidragsytere	-324	405	-729
EU tilskuddtildeling fra rammeprogram for forskning	-1 668	-416	-1 252
EU tilskuddtildeling til undervisning og andre formål	906	3 843	-2 937
Sum andre bidrag ¹⁾	4 367	4 445	-78
Andre tilskudd og overføringer ²⁾	0	0	0
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	4 367	4 445	-78
Sum ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag	28 018	25 338	2 679
Gaver og gaveforsterkninger			
<i>Tiltakloppgaveformålgiver</i>	1 526	868	658
<i>Tiltakloppgaveformålgiver</i>	0	0	0
<i>Tiltakloppgaveformålgiver</i> ⁵⁾	0	0	0
Sum gaver og gaveforsterkninger	1 526	868	658
Sum ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver	29 544	26 207	3 338

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

Tall i 1000 kroner

DEL I

<i>Opptjente, ikke fakturerte inntekter</i>	31.12.2016	31.12.2015
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	49	153
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	325	92
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	832	194
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	164	881
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	0	0
Andre prosjekter ²⁾	0	0
<i>Sum fordringer</i>	1 370	1 320

DEL II

<i>Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter</i>	31.12.2016	31.12.2015
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	602	2 005
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	381	972
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	1 638	1 290
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	2 497	3 942
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	46	5
Andre prosjekter ²⁾	0	0
<i>Sum gjeld</i>	5 163	8 214

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾

Tall i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015
Innskudd på oppgjørskonto i statens konsernkontosystem ³⁾	489 081	376 542
Øvrige bankkonti i Norges Bank ^{1) 3)}	914	0
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank ¹⁾	0	0
Håndkasser og andre kontantbeholdninger ¹⁾	11	6
Sum bankinnskudd og kontanter	490 006	376 548

1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Tall i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015
Skyldig lønn	25 906	8 136
Skyldige reiseutgifter	389	1 845
Annen gjeld til ansatte	0	8
Påløpte kostnader	7 912	22 247
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	11 523	9
Annen kortsiktig gjeld	12 473	21 118
Gjeld til datterselskap m.v ²⁾	0	0
Sum	58 203	53 362

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifit midler som er videreformidlet.

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Tall i 1000 kroner

Prosjektnavn (tittel)	Prosjektets kortnavn (hos EU)	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinatorrolle (ja/nei)
HIT Microcystin Exposure Associated (INHM) - prosjekt nr 3072001	MEAT		152			152	Nei
HIT Biogass 2020 (Interreg) - prosjekt nr 3086051	Biogass2020				726	726	Nei
HIT Nordic pedagogical challenges - prosjekt nr 3087018	Nordplus				37	37	Nei
HBV SA-Erasmus + OM midler - prosjekt nr 4542108	Erasmus				45	45	Nei
HBV SA - ERASMUS + OS 2016/2017 - prosjekt nr 4542112	Erasmus				12	12	Nei
HBV TEKMAR - SIB59-REG1 Q-WAVE EMRP REG research grant - prosjekt nr 4546019	Q-Wave	(236)				(236)	Nei
HBV TEKMAR - SolSorb - prosjekt nr 4546023	SOLSORB				1 061	1 061	Nei
HBV TEKMAR - DiaMon - prosjekt nr 4546032	DiaMon	423				423	Nei
HBV TEKMAR - NØKS hovedprosjekt - prosjekt nr 4546036	NØKS II				1 450	1 450	ja på norsk del
HBV TEKMAR - BioAuNP - prosjekt nr 4546044	BioAuNP				186	186	Nei
HBV TEKMAR - Waveform metrology based on spectrally pure Josephson voltages 15SIB04 QuADC - prosjekt nr 4546046	QuADC	323				323	Nei
HBV HS - Griffin Krakow - prosjekt nr 4547036	EEA-GRANT				11	11	Nei
HBV HS - New Public Mment Reforms, University of Economic. Prague - prosjekt nr 4547041	EEA-GRANT				157	157	Nei
HBV HS - Samarbeid med partnere i Romania 2015 - 2016 - prosjekt nr 4547043	EEA-GRANT				67	67	Nei
HBV HS - Samarbeid med partnere i Polen 2015 - 2016 - prosjekt nr 4547044	EEA-GRANT				8	8	Nei
HBV - HS - Erasmus+ HETYA Heritage Training for young adults - prosjekt nr 4547050	HETYA				18	18	Nei
HBV - HS Samarbeid Sibiu v/Mihai Rusu - prosjekt nr 4547053	EEA-GRANT				39	39	Nei
HFV - HS Samarbeid Sibiu v/Silviu Nate - prosjekt nr 4547054	EEA-GRANT				6	6	Nei
HBV HUT - EU Temi (Hive 36034) - prosjekt nr 4548012	TEMI		1 073			1 073	Nei
HBV HUT - EU CARE - prosjekt nr 4548028	CARE		806			806	Nei
HBV HUT - EU Engage - prosjekt nr 4548036	ENGAGE		447			447	Nei
HBV HUT - THEWS - erasmus - prosjekt nr 4548042	THEWS		8			8	Nei
Sum		510	2 485	-	3 823	6 818	ja/nei

Forklaring

Tabellen omfatter de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatrorolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette. Det vises til departementets brev av 16.

7. Styrets signature

Det vises til rapporteringskrav for årsrapport (2016 -2017). Som det fremgår av malen skal både styrets beretning samt årsregnskap undertegnes av styret.

Styrets medlemmer viser til styrets beretning samt årsregnskap for HSN slik de fremkommer i årsrapporten og signerer samlet.

Asker 10.mars 2017

Rune Nilsen

Styreleder

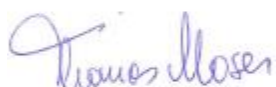
Sverre Gotaas

Styremedlem

Tine Rørvik

Styremedlem

Thomas Moser

Styremedlem

Cathrine Hørta

Styremedlem

Anders Davidsen

Styremedlem

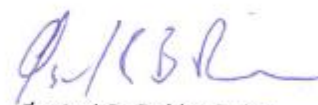
Mona Sæbø

Styremedlem

Kristin Saga

Styremedlem

Øyvind R. Bakke Reier

Styremedlem

Marit G. G. Engeset

Styremedlem

Thomas Dyrland

Styremedlem